

SPRÁVA O HODNOTENÍ STRATEGICKÉHO DOKUMENTU

„ÚZEMNÝ PLÁN OBCE HANKOVCE“

v rozsahu podľa prílohy č. 5 zákona č. 24/2006 o posudzovaní vplyvov na životné prostredie v znení neskorších predpisov

Obsah:

A. Základné údaje

I. Základné údaje o obstarávateľovi

1. Označenie
2. Sídlo
3. Meno, priezvisko, adresa, telefónne číslo a iné kontaktné údaje právneného zástupcu obstarávateľa, osoby s odbornou spôsobilosťou na obstarávanie územnoplánovacích podkladov a územnoplánovacej dokumentácie obcami a samosprávami krajmi (§ 2a stavebného zákona), od ktorej možno dostať relevantné informácie o územnoplánovacej dokumentácii, a miesto na konzultácie:

II. Základné údaje o územnoplánovacej dokumentácii

1. Názov
2. Územie (kraj, okres, obec, katastrálne územie, parcelné číslo)
3. Dotknuté obce
4. Dotknuté orgány
5. Schvaľujúci orgán
6. Vyjadrenie o vplyvoch územnoplánovacej dokumentácie presahujúcich štátne hranice

B. ÚDAJE O PRIAMYCH VPLYVOCH ÚZEMNOPLÁNOVACEJ DOKUMENTÁCIE NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA

I. Údaje o vstupoch

1. Pôda – záber pôdy celkom, z toho zastavané územie (ha, poľnohospodárska pôda, lesné pozemky, bonita), z toho dočasný a trvalý záber
2. Voda, z toho voda pitná, úžitková, zdroj vody (verejný vodovod, povrchový zdroj, iný), odkanalizovanie
3. Suroviny – druh, spôsob získavania
4. Energetické zdroje – druh, spotreba
5. Nároky na dopravu a inú infraštruktúru

II. Údaje o výstupoch

1. Ovzdušie – hlavné zdroje znečistenia ovzdušia (stacionárne, mobilné), kvalitatívna a kvantitatívna charakteristika emisií, spôsob zachytávania emisií, spôsob merania emisií
2. Voda – celkové množstvo, druh a kvalitatívne ukazovatele vypúšťaných odpadových vôd, miesto vypúšťania (recipient, verejná kanalizácia, ČOV), zdroj vzniku odpadových vôd, spôsob nakladania
3. Odpady – celkové množstvo (t/rok), spôsob nakladania s odpadmi

4. Hluk a vibrácie (zdroje, intenzita)
5. Žiarenie a iné fyzikálne polia (tepelné, magnetické a iné, zdroj a intenzita)
6. Doplňujúce údaje (významné terénne úpravy a zásahy do krajiny)

C. KOMPLEXNÁ CHARAKTERISTIKA A HODNOTENIE VPLYVOV NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA

I. Vymedzenie hraníc dotknutého územia

II. Charakteristika súčasného stavu životného prostredia dotknutého územia – podľa stupňa územnoplánovacej dokumentácie

1. Horninové prostredie – inžinierskogeologické vlastnosti, geodynamické javy, ložiská nerastných surovín, geomorfologické pomery, stav znečistenia horninového prostredia
2. Klimatické pomery
3. Ovzdušie (stav znečistenia ovzdušia)
4. Vodné pomery – povrchové vody, podzemné vody vrátane geotermálnych, minerálnych, pramene a pramenné oblasti vrátane termálnych a minerálnych prameňov (výdatnosť, kvalita, chemické zloženie), vodohospodársky chránené územia, stupeň znečistenia podzemných a povrchových vôd
5. Pôdne pomery – kultúra, pôdny typ, pôdny druh a bonita, stupeň náchylnosti na mechanickú a chemickú degradáciu, kvalita a stupeň znečistenia pôd
6. Fauna a flóra – charakteristika, chránené vzácne a ohrozené druhy a biotopy, významné migračné koridory živočíchov
7. Krajina – štruktúra, typ, scenéria, stabilita, ochrana, ekologická stabilita
8. Chránené územia, chránené stromy a ochranné pásma podľa osobitných predpisov (chránené územia národnej siete, chránené územia sústavy NATURA 2000, chránené vodohospodárske oblasti), územný systém ekologickej stability
9. Obyvateľstvo – demografické údaje ,sídla, aktivity (poľnohospodárstvo, priemysel, lesné hospodárstvo, služby, rekreácia a cestovný ruch), infraštruktúra (doprava, produktovody, telekomunikácie, odpady a nakladanie s odpadmi)
10. Kultúrne a historické pamiatky a pozoruhodnosti, archeologické náleziská
11. Paleontologické náleziská a významné geologické lokality
12. Iné zdroje znečistenia (hlukové pomery, vibrácie, žiarenie)
13. Zhodnotenie súčasných environmentálnych problémov

III. Hodnotenie predpokladaných vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredie vrátane zdravia a odhad ich významnosti (predpokladané vplyvy priame, nepriame, sekundárne, kumulatívne, synergické, krátkodobé, dočasné, dlhodobé a trvalé) podľa stupňa územnoplánovacej dokumentácie

1. Vplyvy na obyvateľstvo – počet obyvateľov dotknutých vplyvmi navrhovanej činnosti v dotknutých obciach, zdravotné riziká, sociálne a ekonomické dôsledky a súvislosti, narušenie pohody a kvality života, prijateľnosť činností pre dotknuté obce, iné vplyvy
2. Vplyvy na horninové prostredie, nerastné suroviny, geodynamické javy a geomorfologické pomery
3. Vplyvy na klimatické pomery
4. Vplyvy na ovzdušie
5. Vplyvy na vodné pomery

6. Vplyvy na pôdu
7. Vplyvy na faunu, flóru a ich biotopy
8. Vplyvy na krajinu – štruktúru a využívanie krajiny, scenériu krajiny
9. Vplyvy na chránené územia a ochranné pásma, na územný systém ekologickej stability
10. Vplyvy na kultúrne a historické pamiatky, vplyvy na archeologické náleziská
11. Vplyvy na paleontologické náleziská a významné geologické lokality
12. Iné vplyvy
13. Komplexné posúdenie očakávaných vplyvov z hľadiska ich významnosti a ich porovnanie s platnými právnymi predpismi
14. Zhodnotenie splnenia požiadaviek zo stanovísk k oznámeniu

IV. Navrhované opatrenia na prevenciu, elimináciu, minimalizáciu a kompenzáciu vplyvov na životné prostredie a zdravie

V. Porovnanie variantov (vrátane porovnania s nulovým variantom)

VI. Metódy použité v procese hodnotenia vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredie a zdravie a spôsob a zdroje získavania údajov o súčasnom stave životného prostredia a zdravia

VII. Nedostatky a neurčitosti v poznatkoch, ktoré sa vyskytli pri vypracovávaní správy o hodnotení

VIII. Všeobecné záverečné zhrnutie

IX. Zoznam riešiteľov a organizácií, ktoré sa na vypracovaní správy o hodnotení podieľali, ich podpis (pečiatka)

X. Zoznam doplňujúcich analytických správ a štúdií, ktoré sú k dispozícii u navrhovateľa a ktoré boli podkladom na vypracovanie správy o hodnotení

XI. Dátum a potvrdenie správnosti a úplnosti údajov podpisom (pečiatkou) oprávneného zástupcu navrhovateľa

A. Základné údaje

I. Základné údaje o obstarávateľovi

1. Označenie: **Obec Hankovce**
2. Sídlo: **Hankovce**
3. Meno, priezvisko, adresa, telefónne číslo a iné kontaktné údaje právneného zástupcu obstarávateľa, osoby s odbornou spôsobilosťou na obstarávanie územnoplánovacích podkladov a územnoplánovacej dokumentácie obcami a samosprávnymi krajmi (§ 2a stavebného zákona), od ktorej možno dostať relevantné informácie o územnoplánovacej dokumentácii a miesto na konzultácie:

Obstarávateľ: Obec Hankovce, okres Humenné

Zastúpený starostkou obce: **Ing. Ľudmila Veľasová**

Obecný úrad Hankovce, Hankovce 117, 067 12 Koškovce

Kontakt: 0905 961 992, 057/779 71 42, obechankovce@gmail.com

Osoba s odb.spôsobilosťou na obstarávanie ÚPD: Ing.arch. Stanislav Imrich

Spracovateľ: Ateliér URBEKO s.r.o., Konštantínova 3, 080 01 Prešov,

051/77 220 71, 0905 371 634, e-mail: urbeko.urbeko@gmail.com

Miesto na konzultácie: dtto

Hlavný riešiteľ: Ing.arch. Vladimír Ligus, AA SKA č.1129

II. Základné údaje o územnoplánovacej dokumentácii

1. **Názov:** Územný plán obce Hankovce – návrh.
2. **Územie:** Prešovský kraj, okres Humenné, obec Hankovce, katastrálne územie Hankovce, číslo k.ú. 815730
3. **Dotknuté obce:** Ľubiša, Nižné Ladičkovce, Vyšné Ladičkovce, Koškovce, Dedačov, Veľopolie
4. **Dotknuté orgány:**
 - Okresný úrad Prešov, odbor starostlivosti o životné prostredie, odd. ochrany prírody a vybraných zložiek ŽP kraja, Námestie mieru 3, 080 01 Prešov
 - Okresný úrad Prešov, odbor výstavby a bytovej politiky, Námestie mieru 3, 080 01 Prešov
 - Okresný úrad Humenné, odbor starostlivosti o životné prostredie, Kukorelliho 1, 066 01 Humenné
 - Okresný úrad Humenné, odbor cestnej dopravy a pozemných komunikácií, Kukorelliho 1, 066 01 Humenné
 - Okresný úrad Humenné, pozemkový a lesný odbor, Mierová 4, 066 01 Humenné
 - Krajský pamiatkový úrad, Hlavná 115, 080 01 Prešov
 - Úrad Prešovského samosprávneho kraja, odbor regionálneho rozvoja, Námestie mieru 2, 080 01 Prešov
 - Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Humennom, Ul.26.novembra 2/1507, 066 18 Humenné
 - Okresné riaditeľstvo Hasičského a záchranného zboru v Humennom, Kudlovska 172, 066 01 Humenné
 - Obvodný bankský úrad Košice, Timonova 23, 045 57 Košice
 - Slovenský pozemkový fond, Regionálny odbor Humenné, Námestie slobody 13/25, 066 01 Humenné
 - Dopravný úrad, Divízia dráh a dopravy na dráhach, Štefánikova ul. 60, 041 50 Košice

5. **Schvaľujúci orgán:** Obecné zastupiteľstvo Hankovce

6. **Vyjadrenie o vplyvoch územnoplánovacej dokumentácie presahujúcich štátne hranice:**

Riešené katastrálne územie leží mimo dosahu štátnych hraníc Slovenskej republiky. Vplyvy návrhov obsiahnutých v návrhu územného plánu obce Hankovce ani geograficky, ani nijakým iným spôsobom nepresahujú štátne hranice.

B. ÚDAJE O PRIAMÝCH VPLYVOCH ÚZEMNOPLÁNOVACEJ DOKUMENTÁCIE NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA

I. Údaje o vstupoch

1. Pôda – záber pôdy celkom, z toho zastavané územie (ha, poľnohospodárska pôda, lesné pozemky, bonita), z toho dočasný a trvalý záber.

Pre navrhovanú výstavbu predovšetkým v extraviláne územný plán navrhuje záber pozemkov pôvodne využívaných ako poľnohospodársky pôdny fond. Výstavba rodinných domov v pôvodnej časti obce sa bude rozvíjať na voľných plochách na západnom okraji obce a využívaním nezastavaných prieluk a nadmerných záhrad. Okrem výstavby rodinných domov na nových plochách bude prebiehať prestavba schátralých a nevyhovujúcich objektov. Tieto objekty budú prestavované väčšinou na ich pôvodných pozemkoch, len v dvoch prípadoch sa počíta s náhradou na novej ploche.

Nové plochy pre výstavbu rodinných domov sú vymedzené v severnej časti obce v lokalite Vyšná Roveň, kde budú nadväzovať na rozostavanú obytnú zónu.

Návrh územného plánu vyhodnotenie perspektívneho záberu PPF podá formou samostatných príloh.

Nenavrhuje sa nijaký záber lesného pôdneho fondu.

2. Voda, z toho voda pitná, úžitková, zdroj vody (verejný vodovod, povrchový zdroj, iný), odkanalizovanie.

V obci je vybudovaný verejný gravitačný vodovod, pôvodne z roku 1986, ktorý je súčasťou Východoslovenskej vodárenskej sústavy. Zdrojom pitnej vody je vodárenský zdroj - prameň Hankovce, ktorého povolený odber je 1,20 l/s. Akumulácia vody je zabezpečená vo vodojeme Hankovce s objemom 150 m³. Katastrom obce východne od rieky Laborec prechádza prírodný vodovodný rad privádzajúci pitnú vodu z vodných zdrojov VVS (VN Starina) do Koškoviec a vyššie položených obcí v údolí Laborca. Z prírodného radu Udavské – Koškovce je voda privádzaná prírodným potrubím aj do vodojemu Hankovce. Zásobovacím potrubím je voda z vodojemu privedená do zastavanej časti obce. Rozvádzacím potrubím je cez jednotlivé vetvy pitná voda privedená k spotrebiteľom v obci. Jestvujúci vodovod je v správe VVS a.s., Košice, OZ Humenné.

Existujúci verejný vodovod zabezpečuje pitnú aj úžitkovú vodu v potrebnom množstve a tlaku pre zásobovanie existujúcej aj navrhovanej zástavby v obci v celom návrhovom období.

Hospodársky dvor pôvodného poľnohospodárskeho družstva má vybudovaný vlastný úžitkový vodovod s vlastným vodným zdrojom - studňou vybudovanou pri rieke Laborec západne od hosp. dvora.

Obec má vybudovanú splaškovú kanalizáciu v rámci skupinovej kanalizácie, ktorá odvádza odpadové vody z obce do ČOV Humenné. Prečerpávanie splaškových vôd cez rieku Laborec je v súčasnosti zabezpečené jednou prečerpávajúcou stanicou (v návrhu odkanalizovania sú ďalšie dve).

3. Suroviny – druh, spôsob získavania

V katastrálnom území obce Hankovce sa nenachádzajú dobývacie priestory nerastov a hornín, nie sú vytýčené chránené ložiskové územia, ani priekumné územia.

4. Energetické zdroje – druh, spotreba

Obec Hankovce je na elektrickú energiu napojená zo vzdušnej siete 22 kV z linky č.199 vedenej východne od obce. V súčasnom období je elektrická energia distribuovaná prostredníctvom

vzdušných, z väčšej časti zrekonštruovaných prípojok od trafostaníc. Väčšina trafostaníc v obci je v správe VSE a sú určené pre maloodber, pri hospodárskom dvore a lesnom závode sú trafostanice pre podnikateľský sektor.

Celkový inštalovaný príkon trafostaníc pre bývanie a vybavenosť v obci je 610 kVA, na území obce celkovo 870 kVA. Sekundárna sieť ústiaca z transformačných staníc je po ich zrekonštruovaní na celom území v dobrom stave. Verejné osvetlenie je riešené úspornými svietidlami, osadenými na podperných bodoch nízkonapäťovej siete.

Obec Hankovce je plynofikovaná, zemný plyn sa využíva na varenie, vykurovanie a prípravu teplej úžitkovej vody. Prívod plynu je zabezpečený oceľovým potrubím vedeným z Humenného priemeru DN 200 mm s tlakom plynu 0,3 MPa, t.j. strednotlakom. V obci sú vybudované STL distribučné plynovody, distribučné rozvody sú vedené vo verejných priestranstvách, v okrajoch miestnych komunikácií a v chodníkoch.

Regulácia tlaku plynu STL/NTL u jednotlivých odberateľov v území s STL plynovodmi je zabezpečená domovými regulátormi tlaku s integrovaným zabezpečovacím zariadením.

V obci nie je, ani sa nenavrhuje nijaký systém centrálného zásobovania teplom.

5. Nároky na dopravu a inú infraštruktúru

Dopravne je územie obce prístupné hlavnou dopravnou osou - cestou II. triedy č. 559 Humenné – Medzilaborce (tvorí prietah obcou) a regionálnou železničnou traťou ŽSR č. 191 Humenné – Medzilaborce – Palota – hraničný prechod do Poľska.

Základom komunikačnej siete v zastavanom území obce je cesta II. triedy a cesta III. triedy Hankovce - Dedačov v úsekoch tvoriacich prietah cez obec. Tieto cesty tvoria základný komunikačný systém (ZÁKOS) obce. Ostatné miestne komunikácie sa pripájajú na ZÁKOS a spolu zabezpečujú dopravnú obsluhu zástavby obce.

Pravidelná verejná hromadná doprava osôb z obce je v súčasnosti zabezpečovaná prímestskými linkami regionálneho autobusového dopravcu v Humennom. Linky sú vedené po cestách II. a III. triedy, zastávky sú v centre obce, pri cintoríne a v lokalite Vyšná Roveň.

Riešeným územím vedie regionálna železničná trať ŽSR č. 191 Humenné – Medzilaborce, na tejto trati v obci je situovaná jedna zastávka, ktorá slúži len osobnej doprave, je v nevyhovujúcom stave.

Účelové poľnohospodárske a lesné cesty nadväzujú na verejné cesty a miestne komunikácie.

Cyklistická doprava môže na území obce využívať všetky miestne komunikácie a pešie trasy v súlade s predpismi o premávke na pozemných komunikáciách.

II. Údaje o výstupoch

1. Ovzdušie – hlavné zdroje znečistenia ovzdušia (stacionárne, mobilné), kvalitatívna a kvantitatívna charakteristika emisií, spôsob zachytávania emisií, spôsob merania emisií.

V katastrálnom území obce Hankovce nie je zriadená monitorovacia stanica kvality ovzdušia, preto nie je možné uviesť presné hodnoty imisného znečistenia ovzdušia základnými znečisťujúcimi látkami.

Polutanty pochádzajú predovšetkým z mobilných zdrojov znečistenia, t.z. predovšetkým z motorových vozidiel cestnej dopravy, ale aj železničnej dopravy.

Cesta II. triedy prechádzajúca obcou je pomerne málo dopravne zaťažená, intenzita dopravy bude v budúcom období rásť, ale znečisťovanie ovzdušia nebude rásť vďaka prísnejším emisným normám a elektrifikácii dopravy. Dôležitým opatrením je navrhovaná výstavba preložky cesty II. triedy - obchvatu obce, čím sa vylúčia negatívne dopady tranzitnej dopravy na obytné územie v obci.

V katastrálnom území obce sa nenachádzajú významné stacionárne zdroje znečisťovania ovzdušia. Podstatné je, že riešené územie sa nachádza v relatívnom dosahu priemyselnej aglomerácie Vranov nad Topľou - Strážske – Humenné – Snina.

2. Voda – celkové množstvo, druh a kvalitatívne ukazovatele vypúšťaných odpadových vôd, miesto vypúšťania (recipient, verejná kanalizácia, ČOV), zdroj vzniku odpadových vôd, spôsob nakladania.

Likvidácia odpadových (splaškových) vôd je zabezpečená odvádzaním skupinovým kanalizačným systémom do ČOV Humenné, odtiaľ vyčistené vody sú vypúšťané do recipientu, ktorým je rieka Laborec. Množstvo, druh a kvalitatívne ukazovatele vypúšťaných odpadových vôd za obec Hankovce nie sú známe.

V súčasnosti odvádzanie povrchových dažďových vôd z komunikácií sa zabezpečuje systémom obojstranných alebo jednotranných rigolov pozdĺž komunikácií, ktorý vyúsťuje do rieky Laborec.

3. Odpady – celkové množstvo (t/rok), spôsob nakladania s odpadmi.

Celkové množstvo odpadov v roku za obec nie je známe. Všetky rodinné domy a zariadenia občianskej vybavenosti budú vybavené 110 l smetnými nádobami na vlastných pozemkoch. Vývoz domového odpadu bude zabezpečovať zmluvný vývozca v súlade so schváleným všeobecne záväzným nariadením obce o odpadoch. Súčasťou zberu komunálneho odpadu musí byť zabezpečenie separovaného zberu. Tekuté odpady budú odvedené verejnou kanalizáciou do ČOV. Biologické odpady, najmä odpady zo zelene, budú recikulované kompostovaním. Na kompostovanie biologicky rozložiteľného odpadu v zmysle zákona č.223/2001 Z.z. o odpadoch bude zriadené kompostovisko a zberný dvor v areáli hospodárskeho dvora, kde bude možné odovzdať aj veľkoobjemový odpad.

Je potrebné odstrániť existujúce divoké skládky odpadu v katastri obce a predchádzať ich vzniku v budúcnosti.

4. Hluk a vibrácie

Riešenie problému hluku z dopravy z cesty II/559 je v návrhu územného plánu založené na preložení cesty mimo zastavaného územia obce. umiestnení navrhovanej obytnej zástavby v dostatočnej vzdialenosti od telesa cesty.

Zdroj možných vibrácií sa v riešenom území nevyskytuje.

5. Žiarenie a iné fyzikálne polia

Riešené územie spadá do plôch nízkeho až stredného radónového rizika. Stredné radónové riziko môže negatívne ovplyvniť možnosti ďalšieho využitia územia. Vhodnosť a podmienky stavebného využitia územia s výskytom stredného radónového rizika je potrebné posúdiť podľa zákona č. 355/2007 Z.z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a vyhlášky MZ SR č. 528/2007 Z.z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o požiadavkách na obmedzenie ožiarenia z prírodného žiarenia. Do návrhu stavieb v takom území je potrebné zapracovať opatrenia proti prenikaniu radónu do priestorov určených na užívanie obyvateľmi a jeho zhromažďovaniu v budovách.

6. Doplnujúce údaje (významné terénne úpravy a zásahy do krajiny)

Významné terénne úpravy v katastrálnom území obce sa realizovali v rokoch 2019 – 2020 v súvislosti s výstavbou prepojovacieho vysokotlakového plynovodu DN 1000 Poľsko – Slovensko (na území Slovenska v línii Palota – Medzilaborce /-Hankovce-/ – Chlmec).

Významné terénne úpravy sa očakávajú v súvislosti s plánovanou preložkou cesty II/559, ktorá bude tvoriť východný cestný obchvat obce vrátane lokality Vyšná Roveň a ktorá sa na pôvodnú trasu napojí až na okraji katastra obce Koškovce.

C. KOMPLEXNÁ CHARAKTERISTIKA A HODNOTENIE VPLYVOV NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA

I. Vymedzenie hraníc dotknutého územia

Katastrálne územie obce Hankovce sa administratívne nachádza v okrese Humenné v Prešovskom kraji. Katastrálnymi hranicami je vymedzené katastrálne územie vo výmere 855 ha, zároveň je vymedzené voči susedným šiestim katastrálnym územiám – Ľubiša, Nižné Ladičkovce, Vyšné Ladičkovce, Koškovce, Dedačov a Veľopolie.

II. Charakteristika súčasného stavu životného prostredia dotknutého územia – podľa stupňa územnoplánovacej dokumentácie

1. Horninové prostredie – inžinierskogeologické vlastnosti, geodynamické javy, ložiská nerastných surovín, geomorfologické pomery, stav znečistenia horninového prostredia

Geologická charakteristika riešeného územia

Katastrálne územie obce Hankovce je budované geologicky rôznymi treťohornými súvrstviami paleogénu (flyš) a geologicky mladými kvartérnymi sedimentmi.

Sídlo (obec Hankovce) je položené v strednej časti katastra po oboch stranách určujúcej hydrologickej osi, ktorú tvorí rieka Laborec; je položené na pravostrannej terase nivy Laborca medzi tokom Laborca a lesnato-lúčnym masívom kóty Diel (431). Väčšina zastavaného územia Hankoviec z geologického hľadiska leží na kvartérnych holocénnych fluviálnych sedimentoch riečnej nivy Laborca a len malá južná časť zastavaného územia leží na pevnejšom podklade treťohorného flyšového pásma (pleistocénno-holocénne deluviálne sedimenty, tvorené hlinou, ílovitou hlinou, miestami s úlomkami hornín).

Terciér (treťohory) vo flyšovom vývoji vystupuje jednak v západnej časti katastrálneho územia obce a jednak v jeho juhovýchodnej časti.

Západnú časť flyšového pásma tvorí masív kóty Diel (431), budovaný pomerne pestrou geologickou stavbou horninami magurského príkrovu bystrickej jednotky, dominantne tzv. belovežského súvrstvia mladšieho paleocénu až stredného eocénu (ílovce až ílované bridlice s pieskovcovými polohami), z menšej časti v SZ polohe katastra horninami magurského príkrovu račianskej jednotky (vápnité ílovce a prachovce s pieskovcovými polohami). Oba tieto geologicky odlišné stavebné jednotky oddeľuje výrazný severný okraj „zistenej“ línie príkrovu, v riešenom katastri v smere západ – východ medzi kótou 302 na severe a kótou Diel (431) na juhu (je súčasťou rozsiahlejšej línie „bystrického čiastkového príkrovu“ smeru západ – východ).

Východnú časť flyšového pásma (presnejšie juhovýchodnú časť katastra) tvorí časť masívu, vystupujúceho medzi Dedačovom a polohou Pod hrbom, budovaný je tiež horninami magurského príkrovu bystrickej jednotky belovežského súvrstvia jednotky mladšieho paleocénu až stredného eocénu. Masív budujú ílovce až ílované bridlice s polohami pieskovcov.

V riešenom katastri v oboch celkoch príkrovovej stavby, t.z. v západnom a východnom sa vyskytujú enklávy pleistocénnych – holocénnych polygenetických deluviálnych sedimentov, v prostredí ktorých sa vyskytujú buď hliny, ílované hliny, miestami s úlomkami hornín alebo sedimenty hlinito-kamenité až kamenité. Väčšina týchto enkláv disponuje reálnymi i predpokladanými svahovými poruchami (zosuvmi), t.z., že uvedené enklávy nie sú vhodné pre akúkoľvek stavebnú činnosť.

Rovnako pre akúkoľvek stavebnú činnosť nie je vhodný krajinný priestor položený v severozápadnej časti riešeného katastra medzi severnou hranicou príkrovovej línie (uvedená je vyššie) a nivou vodného toku Krosná (pravostranný prítok Laborca); aj tu sa vyskytujú enklávy deluviálnych sedimentov s reálnymi, i predpokladanými svahovými poruchami. Priestor je tu

budovaný vápnitými ílovcami a prachovcami s pieskovcovými polohami flyšového pásma magurského príkrovu račianskej jednotky.

Mladšie kvartérne (štvrtohorné) sedimenty sú reprezentované postupne pleistocénnymi až holocénnymi (geologicky súčasnými) fluviálnymi (riečnymi) usadeninami: S výnimkou južnej časti nivy Laborca v riešenom katastri celý úsek nivy Laborca a jeho pravostranného prítoku Krosná budujú štvrtohorné i súčasné sedimenty riečneho pôvodu (fluviálne): povodňové piesčité a ílovité hliny, piesok a hlinitý štrk riečnych nív.

V južnej časti riešeného katastra v nive Laborca sa vyskytujú „kvalitnejšie“ riečne sedimenty – štrk a piesok tzv. korytovej fácie riečnych nív.

Je potrebné v súvislosti s riečnou nivou uviesť, že na sútoku Laborca s Dedačovským potokom a ďalšími dvoma malými ľavostrannými bezmennými prítokmi a tiež v jednom prípade na sútoku vodného toku Krosná s malým bezmenným pravostranným prítokom sa vyskytujú kvartérne, tzv. proluviálne sedimenty náplavových kúžeľov (hlina a piesčitá hlina, miestami hlinitý štrk); sú to tiež prvky málo stabilné až nestabilné.

Ložiská nerastných surovín. V riešenom území sa nenachádzajú dobývacie priestory, ani prieskumné alebo chránené ložiskové územia, ani zistené výhradné ložiská nerastov v zmysle banského zákona.

Inžiniersko-geologické vlastnosti riešeného územia. Z hľadiska príslušnosti k inžiniersko-geologickým regiónom riešené územie patrí do regiónu karpatského flyšu.

Z hľadiska inžiniersko-geologickej rajonizácie sú v území identifikované dva rajóny: rajón kvartérnych sedimentov - subrajón údolných riečnych náplavov (niva Laborca) a rajón pieskovcovozlepencových hornín (ostatné územie katastra Hankoviec).

Odolnosť potenciál hornín vo vzťahu k inžiniersko- geologickej rajonizácii sa markantne prejavuje v obraze krajiny, jej morfológii a vo vlastnostiach geodynamických javov, predovšetkým zosuvov.

Stav znečistenia horninového prostredia.

Znečistenie horninového prostredia nie je evidované. Stupeň znečistenia riečnych usadenín je udávaný hodnotou 0,0, t.z. bez znečistenia (Zdroj: Atlas krajiny Slovenskej republiky, 1. vyd., 2002).

Geodynamické javy (zosuvy, seizmicita, erózia).

Zosuvy. Riešené územie leží v zóne silnej náchylnosti na zosúvanie, s možnosťou rozšírenia existujúcich svahových deformácií a prípadným vznikom ďalších v okolí zaregistrovaných zosuvov. Zaznamenané zosuvy sú identifikované v deluviálnych sedimentoch severozápadne a západne od obce Hankovce (minimálne v piatich enklávach zhruba medzi kótou 302 a severným okrajom obce Hankovce, t.z. južne od nivy vodného toku Krosná; v jednej rozsiahlejšej enkláve medzi okrajom obce a kótou Diel 431; v menšej enkláve SZ od kóty Sosny 321; južne od obce na hranici katastra s obcou Ľubiša) a v menšom rozsahu východne od obce, resp. východne od nivy Laborca (2 – 3 enklávy medzi Dedačovom a lokalitou Pod hrbom).

Seizmicita. Z hľadiska ohrozenia územia seizmicitou sa v katastrálnom území Hankoviec makroseizmická intenzita pohybuje pri hodnote 6° EMS-98. Seizmické ohrozenie v hodnotách špičkového zrýchlenia na skalnom podloží (pre 90 % pravdepodobnosť nepresiahnutia počas 50 rokov, t.z. pre periódu návratnosti 475 rokov) sa pohybuje v intervale 1,00 – 1,29 m.s⁻².

Erózia. Aktuálna vodná erózia pôdy územia sa v oblasti nivy Laborca pohybuje v kategórii „nijaká alebo nepatrná“, prípadne „slabá“, západne a severozápadne od obce Hankovce v kategóriách „stredne silná“ až „silná“.

Potenciálna vodná erózia pôdy podľa Wischeiera a Smitha je v riešenom území v oblasti nivy Laborca „nijaká alebo slabá“, západne od obce, resp. od nivy Laborca „veľmi silná“, bodovo až „extrémna“.

Potenciálna vodná erózia pôdy podľa Frewerta, Zdražila a Stehlíka je v nive Laborca „slabá“, v ostatnom území riešeného katastra „silná“.

Geomorfologické pomery

V geomorfologickom členení riešené územie patrí do provincie Východné Karpaty, subprovincie Vonkajšie Východné Karpaty, oblasti Nízke beskydy, celku Ondavská vrchovina.

Geologická stavba v rozhodujúcej miere predurčovala aj morfológické a morfometrické pomery v riešenom území. V základnej morfoštruktúre „zlomovo-vrásové štruktúry flyšových Karpát“, v rámci nej v „morfoštruktúrnej transverzálnej depresii Nízkych Beskýd“ zo základných typov eróznodenučného reliéfu tu vystupuje reliéf rovín a nív (v nive Laborca), západne a východne od nivy Laborca reliéf pedimentových podvrchovín a pahorkatín (masív kót 302, Diel 431 a Sosny 321, resp. masív v riešenom katastri pod Dedačovom). Z vybraných tvarov reliéfu v území v nive Laborca vystupujú „riečne terasy vysoké“ (napr. zastavané územie obce Hankovce) a „hlboké V doliny bez nivy alebo so slabo vyvinutou nivou“ (údaj sa týka údolia vodného toku Krosná).

2. Klimatické pomery – zrážky (napr. priemerný ročný úhrn časový priebeh), teplota (napr. priemerná ročná a časový priebeh)

Klimatické pomery sú všeobecne výrazne ovplyvňované členitosťou územia, výškovou zonálnosťou a orientáciou voči svetovým stranám.

Riešené územie patrí do teplej oblasti s priemerne 50 a viac letnými dňami v roku (s denným maximom teploty vzduchu $\geq 25^{\circ}\text{C}$), klimatického okrsku T7, ktorý je teplý, mierne vlhký, s chladnou zimou.

Ďalšie približné hodnoty:

Priemerná ročná teplota vzduchu (mer.st. Kamenica nad Cirochou): $6 - 8^{\circ}\text{C}$, v posledných rokoch sa udáva $8,6^{\circ}\text{C}$.

Priemerná teplota vzduchu v januári (mer.st. Kamenica nad Cirochou): $- 3,6^{\circ}\text{C}$.

Priemerná teplota vzduchu v júli (mer.st. Kamenica nad Cirochou): $18,2^{\circ}\text{C}$, v posledných rokoch je udávaná priemerná maximálna teplota vzduchu na hodnote 19°C , najchladnejší je január s dosahovanou priemernou teplotou vzduchu $-2,9^{\circ}\text{C}$.

Priemerný ročný počet letných a zimných dní (mer.st. Kamenica nad Cirochou): 51/120.

Priemerné ročné úhrny zrážok – medzi 600 – 700 mm.

Absolútne maximum mesačných a denných úhrnov zrážok – mesačné medzi 250 – 350 mm, denné (mer.st. Kamenica nad Cirochou) 67,0 mm.

Počet dní so snehovou pokrývkou: medzi 60 – 80, v geograficky širšom priestore v nižších polohách menej ako 60 dní, vo vyšších polohách 90 – 105 dní.

Úhrny zrážok v januári: medzi 30 – 40 mm.

Úhrny zrážok v júli: medzi 80 – 100 mm.

Priemerné mesačné – ročné úhrny zrážok, namerané na meteorologickej stanici v Koškovciach v jednotlivých mesiacoch roka sú takéto: 42,9 – 41,9 – 43,4 – 50,6 – 78,3 – 88,2 – 102,9 – 78,9 – 75,0 – 54,1 – 52,0 – 53,1, rok 761,3 mm (merané v období 1981 – 2010).

Hmly: Na hranici oblasti nížin so zníženým výskytom hmiel s priemerným ročným počtom dní s hmlou 20 – 45, resp. údolia rieky Laborec s priemerným počtom dní s hmlou 60 – 85.

Veternosť: V širšom riešenom území (meracia stanica Kamenica nad Cirochou) prevláda severozápadné prúdenie vzduchu, bezvetrie pripadá priemerne na 40 dní.

Zaťaženie územia prízemnými inverziami: Priemerne inverzné polohy.

Poznámka: V súvislosti s klimatickými zmenami, zaznamenávanými v posledných rokoch môžu sa niektoré údaje diferencovane líšiť od uvedenej charakteristiky klimatických pomerov.

3. Ovzdušie (stav znečistenia ovzdušia)

V katastrálnom území obce Hankovce nie je zriadená monitorovacia stanica kvality ovzdušia, preto nie je možné uviesť presné hodnoty imisného znečistenia ovzdušia základnými znečisťujúcimi látkami.

Polutanty pochádzajú predovšetkým z mobilných zdrojov znečistenia, t.z. z motorových vozidiel cestnej dopravy, resp. železničnej dopravy.

V katastrálnom území obce sa nenachádzajú významné stacionárne zdroje znečisťovania ovzdušia. Podstatné je, že riešené územie sa nachádza v blízkej alebo relatívne blízkej vzdialenosti od významných zdrojov znečistenia na regionálnej, resp. republikovej úrovni (aglomerácia miest Vranov nad Topľou, Strážske, Humenné, Snina).

Priemerné ročné koncentrácie NO₂ sa v katastrálnom území obce Hankovce môžu pohybovať v intervale okolo 15 mikrogramov.m⁻². Priemerná ročná depozícia dusíka (NO, NO₂ a ich oxidačných produktov) emitovaného z domácich a zahraničných zdrojov sa pohybuje v intervale od 600 do 700 mikrogramov.m⁻² (údaje pochádzajú z rokov 1995 – 1999). Z domácich zdrojov sa na koncentrácii NO₂ podieľali, resp. podieľa predovšetkým aglomerácia Vranov nad Topľou - Strážske – Humenné – Snina (Zdroj: Atlas krajiny SR, 2002).

Priemerné ročné koncentrácie SO₂ sa tu môžu pohybovať v intervale od 7 do 15 mikrogramov.m⁻². Priemerná ročná depozícia síry (SO₂ a síranov) emitovanej z domácich a zahraničných zdrojov sa môže pohybovať v intervale od 1 500 do 2 000 mikrogramov.m⁻² (údaje pochádzajú z rokov 1995 – 1999). Z domácich zdrojov sa na koncentrácii NO₂ podieľali, resp. podieľa predovšetkým aglomerácia Vranov nad Topľou - Strážske – Humenné – Snina (Zdroj: Atlas krajiny SR, 2002).

4. Vodné pomery – povrchové vody, podzemné vody vrátane geotermálnych, minerálnych, pramene a pramenné oblasti vrátane termálnych a minerálnych prameňov (výdatnosť, kvalita, chemické zloženie), vodohospodársky chránené územia, stupeň znečistenia podzemných a povrchových vôd

Povrchové vody. Z hľadiska hydrogeografického členenia riešené územie katastra obce Hankovce patrí k úmoriu Čierneho mora, zbernej oblasti rieky Tisy, povodia Laborca.

Územie je súčasťou hlavného hydrogeologického regiónu: „97 – paleogén a kvartér povodia Laborca po Brekov a mezozoikum Humenských vrchov“, ovplyvňujúceho do istej miery kvantitu i kvalitu povrchových i podzemných vôd riešeného i širšieho územia. Určujúcim typom priepustnosti v horninách je tzv. puklinová priepustnosť.

Najvýznamnejším hydrogeologickým kolektorom sú pieskovce vyšších polôh a štrky nivy Laborca, kvantitatívna charakteristika prietochnosti a hydrogeologická produktivita u pieskovcov je mierna, u štrkov vysoká.

Riešené územie je situované v oblasti, kde priemerný ročný špecifický odtok dosahuje hodnoty do 10 l.s⁻¹.km⁻², maximálny špecifický odtok s pravdepodobnosťou opakovania raz za 100 rokov hodnoty medzi 1,4 až 1,8 m³.s⁻¹.km⁻² a minimálny špecifický odtok 364 denný nad 0,5 l.s⁻¹.km⁻².

Z hľadiska typu režimu odtoku riešené územie patrí do oblasti vrchovinná-nížinná s dažďovo-snehovým typom odtoku v mesiacoch s týmito základnými hydrologickými charakteristikami: akumulácia v mesiacoch december až február (vrátane), vysoká vodnosť v mesiacoch marec až apríl, najvyšší priemerný mesačný prietok v marci, najnižší priemerný mesačný prietok v septembri. Tzv. podružné zvýšenie vodnosti je výrazné.

Hlavnou hydrologickou osou riešeného územia je rieka Laborec, pretekajúca stredom katastra Hankoviec zo severu na juh, na jej pravej strane vznikla, rozvíjala a rozvíja sa obec, čiastočne sa rozvíja aj na ľavej strane nivy. Hydrologickú sieť katastra dopĺňa na severozápade ešte úsek ľavostranného prítoku Laborca – vodný tok Krosná s dvoma pravostrannými krátkymi prítokmi bezmenných potokov, prameniach severne, resp. východne od kóty Diel 431 a tri menšie miestne vodné toky prameniace v priestore medzi kótou Diel 431 a sídlom, pretekajúce obcou a vlievajúce sa do Laborca. Vo východnej časti riešeného katastra významnejší ľavostranný prítok Laborca tvorí Dedačovský potok (Dedakovič), prameniaci v katastri obce Dedačov.

Z uvedeného prehľadu je zrejmé, že katastrálne územie Hankovce je pomerne bohaté na povrchové tečúce vody.

V riešenom území rieka Laborec je evidovaná ako „vodohospodársky významný tok“. V relatívnej blízkosti riešeného katastra medzi vodohospodársky významné toky sú zaradené viaceré toky: Riečka Udava, Lubiška a Výrava.

Kategória vodárenských tokov v riešenom území absentuje. Z hľadiska začlenenia do tried kvality povrchových vôd voda rieky Laborec patrí do skupiny „silne znečistených“ (aspekt kyslíkového režimu a biologických ukazovateľov), z hľadiska základných fyzikálno-chemických ukazovateľov do skupiny čistých vôd.

Podzemné vody. Riešené územie je súčasťou hydrogeologického rajónu QPM 097. V tomto rajóne využiteľné množstvo podzemných vôd v nive Laborca sa pohybuje v hodnotách 2,00 – 4,99 l.s⁻¹.km⁻², v krajine mimo nivy v hodnotách 0,20 – 0,49 l.s⁻¹.km⁻².

Územie (aj zo širšieho geografického ponímania) má malé zásoby podzemnej vody, čo vyplýva z hydrogeologických pomerov paleogénu. V porovnaní s paleogénom významnejšie sú zásoby kvartéru, naviazané na kolektor aluviálnych a terasových štrkov, piesčitých štrkov a pieskov v nive Laborca.

V katastrálnom území Hankoviec nie sú umiestnené „využívané podzemné zdroje vôd“. V okrese Humenné z hľadiska bilancie potrieb je dostatok zdrojov vody.

Zdroje geotermálnych vôd aktuálne nie sú, takisto nie sú evidované prírodné liečivé zdroje a prírodné zdroje minerálnych stolových vôd, ani banské vody.

Znečistenie podzemných vôd (v geograficky mierne širšom okolí Hankoviec) dosahuje strednú úroveň, miestami vysokú, ale aj nízku.

5. Pôdne pomery – kultúra, pôdny typ, pôdny druh a bonita, stupeň náchylnosti na mechanickú a chemickú degradáciu, kvalita a stupeň znečistenia pôd

Pôdne typy. V katastrálnom území obce Hankovce prevládajú najmä fluvizeme a kambizeme.

Fluvizeme - pôdy na riečnych naplaveninách a v povodňových zónach – pochádzajú z karbonátových a nekarbonátových aluviálnych sedimentov. V riešenom katastri sa vyskytujú v nive Laborca.

Kambizeme prevažne nasýtené sú v katastri Hankoviec zastúpené dvoma typmi pôd:

Kambizeme modálne a kultizemné nasýtené, pochádzajúce zo zvetralín pieskovcovo-ílovcových hornín flyšu; vyskytujú sa západne od obce v masíve kóty Diel 431 medzi vodným tokom Krosná na severe a kótou Sosny 321 na juhu katastra;

Kambizeme prevažne nasýtené, pochádzajúce zo zvetralín rôznych hornín; vyskytujú sa vo východnej časti katastra.

Bonita pôd. V rámci poľnohospodárskej pôdy sa bonitované pôdno-ekologické jednotky zaradené do 1. – 4. kvalitatívnej skupiny v katastrálnom území Hankoviec nevyskytujú.

Stupeň náchylnosti na mechanickú a chemickú degradáciu, kvalita a stupeň znečistenia pôd.

Kontaminácia pôd. V riešenom katastri sa vyskytujú relatívne čisté pôdy. Riešené územie spadá do stredného rizika kontaminácie, odporúčané je obmedzené využívanie, spočívajúce v preferovaní trvalých trávnych porastov, v ekologickom hospodárení, v neodporúčaní pestovania plodín veľmi citlivých na príjem ťažkých kovov.

Odolnosť proti kompácii. Pôdy vo východnej časti riešeného katastra (východne od nivy Laborca) disponujú slabou odolnosťou, fluviálne pôdy v nive Laborca slabou až strednou odolnosťou, v západnej časti katastra strednou odolnosťou.

Odolnosť proti intoxikácii. Proti intoxikácii pôd tzv. kyslou skupinou rizikových kovov je v celom riešenom priestore slabá, odolnosť proti intoxikácii alkalickou skupinou rizikových kovov je silná.

Náchylnosť pôd na acidifikáciu (okysľovanie). V západnej časti riešeného katastra sa vyskytujú pôdy slabo náchylné na acidifikáciu, v nive Laborca pôdy náchylné na acidifikáciu (na minerálne

chudobných substrátoch), vo východnej časti katastra pôdy veľmi náchylné (málo humózne, ľahké, piesčité pôdy).

Náchylnosť pôd na zhutnenie. Mozaikovito sa vyskytujú pôdy nezhutnené, resp. náchylné na tzv. kombinované zhutnenie.

6. Fauna a flóra – charakteristika, chránené vzácne a ohrozené druhy a biotopy, významné migračné koridory živočíchov

Flóra a chránené druhy flóry

Fytogeografické začlenenie. Podľa fytogeografického členenia (Futák, 1980) riešené územie patrí do oblasti západokarpatskej flóry (Carpaticum occidentale), obvodu východobeskydskej flóry (Beschidicum orientale), okresu Nízke Beskydy.

Podľa fytogeograficko-vegetačného členenia (Plesník, 2002) plošne rozhodujúca rozloha územia patrí do bukovej zóny, flyšovej oblasti, okresu Laborecká vrchovina (napriek skutočnosti, že riešený kataster leží v Ondavskej vrchovine).

Lesy. Lesy v katastrálnom území Hankovce sa nachádzajú na západe a na východe riešeného územia. Hranicu medzi oboma celkami katastra tvoria rieka Laborec s prirodzenou nivou, zastavané územie obce vrátane príľahlých záhrad, enklávy ornej pôdy a dopravné komunikácie (hlavný cestný ťah a železnica). Lesy vystupujúce na západe i východe katastra nie sú kompaktné, ale sú súčasťou mozaiky skladajúcej sa z lesných porastov a lúčno-pasienkových spoločenstiev.

V západnej časti katastra Hankoviec sú súčasťou krajinného celku zhruba medzi kótami 302, Diel 431 a Sosny 321, lesy situované vo východnej časti katastra Hankoviec sú súčasťou menšieho lesno-lúčneho komplexu Belušky.

Lesy, aj pôvodné a teda odlesnené, t.z. poľnohospodárske plochy v území z hľadiska potenciálnej prirodzenej vegetácie (vegetácia, ktorá by pretrvávala nezmenená ľudskou činnosťou) v západnej časti katastra Hankoviec patria k bukovým lesom kvetnatým podhorským, lesy situované vo východnej časti riešeného katastra k bukovo-hrabovým lesom karpatským.

Súčasná charakteristika lesov v druhovom zložení je v oboch častiach katastra (až na výnimky) veľmi podobná potenciálnej prirodzenej vegetácii.

Lesné biotopy európskeho významu v území reprezentuje biotop Ls5.1, 9130 Bukové a jedľovo-bukové kvetnaté lesy, v ktorom dominujú jedľa biela a buk lesný s prímiesami iných drevín. Porasty sú bohaté na druhové zloženie bylinnej i krovinevej etáže. Na Slovensku je tento lesný biotop pomerne rozšírený a relatívne bežný, v európskom meradle patrí medzi vzácne biotopy. V katastri Hankoviec je biotop viac menej súvislo rozšírený najmä v severozápadnej časti v lesoch masívu kót 302 a Diel 431, prerušovaný pásom a enklávami lúčno-pasienkových spoločenstiev a v juhovýchodnej časti katastra v lokalite Belušky.

V katastrálnom území obce Hankovce je evidovaných 283,5 ha lesa (lesný fond).

Nelesná drevinová vegetácia (NDV). Nelesná drevinová vegetácia v riešenom katastri je vyvinutá v líniovom usporiadaní ako sprievodná vegetácia vodných tokov (mimo úsekov tokov v kompaktných lesoch), tzv. voľná drevinová zeleň v poľnohospodárskej krajine alebo stabilizujúca dná, svahy a hrany erózných rýh, prípadne kopirujúca účelové poľné cesty a železnicu. Líniová forma usporiadania NDV predstavuje významný prvok v rámci štruktúry súčasnej krajiny s funkciami, ktoré v nijakom prípade nemožno považovať za podružné (napr. z ekologického hľadiska v porovnaní s lesmi).

Líniovú prirodzenú nelesnú drevinovú vegetáciu predstavuje v krajine katastra obce predovšetkým sprievodná vegetácia (brehové porasty) tokov Laborec, Krosná a Dedačovský potok. Biotopovo drevinové porasty tokov zaraďujeme k lužným vrbovo-topoľovým a jelšovým lesom (biotop európskeho významu). Okrem tokov Laborec a Krosná nelesnou drevinovou vegetáciou disponuje v poľnohospodársko-lesnatej časti katastra aj bezmenný vodný tok prameniáci

JV od kóty Diel 431, pretekajúci naprieč sídlom a vlievajúci sa do Laborca a tiež úsek Dedačovského potoka v riešenom katastri (ľavostranný prítok Laborca).

Významnú súčasť nelesnej drevinovej vegetácie tvoria drevinové porasty a miestami aj solitéry drevín západne od sídla v masíve kót 302, Diel 431 a Sosny 321, ako súčasť lesopoľnohospodárskeho typu krajiny (v kombinovanom prostredí lesných a lúčnopasienkových celkov).

Vo východnej časti riešeného katastra (severne, východne a juhovýchodne od hospodárskeho dvora), ale čiastočne aj v západnej časti nelesná drevinová vegetácia sa podieľa na stabilizácii erózných rýh výmoľovej erózie a enkláv zosuvov. Erózne ryhy sú všeobecne z hľadiska obhospodarovania pôdy neefektívne a neobhospodarovateľné, z ekologického hľadiska sú výnimočné, pretože v krajine ich stabilizuje práve drevinová vegetácia; tá má v krajine nielen stabilizujúcu funkciu, ale aj refugiálnu (pre niektoré druhy najmä vyšších živočíchov), krajinotvornú a pôsobí aj ako významný prvok v rámci územného systému ekologickej stability.

Za nelesnú drevinovú vegetáciu môžeme považovať aj dreviny, ktoré sú súčasťou prídumových záhrad sídla.

Okrem zmienených prvkov nelesnej drevinovej vegetácie ďalší prvok tvorí sekundárna NDV, rastúca pozdĺž komunikačných trás; v prípade riešeného katastra najmä pozdĺž telesa železničnej trate a cestných komunikácií dopravných i účelových (poľných).

Lúčne spoločenstvá (trvalé trávne porasty) prirodzené, resp. poloprirodzené sa v riešenom katastri vyskytujú v kombinácii s lesnými porastmi a nelesnou drevinovou vegetáciou v dvoch lokalitách – západne od sídla v masíve Diel – Sosny a vo východnej časti katastra; tvoria ju kosné lúky, využívané aj na spásanie hospodárskymi zvieratmi. Sú to biotopovo a ekologicky hodnotné spoločenstvá.

V západnej časti riešeného katastra (t.z. západne od rieky Laborec, resp. od sídla) lúčne spoločenstvá s lesnými porastmi tvoria krajinársky i ekologicky atraktívnu mozaiku. Väčšie i menšie enklávy lúk/pasienkov sú predovšetkým sústredené (až na výnimky) do strednej a juhozápadnej časti medzi kótami Diel a Sosny, v strednej časti sú v kontakte so záhradami sídla. Priestorovo väčšia enkláva lúčneho spoločenstva sa rozkladá severne od sídla po oboch stranách dolnej časti toku Krosná medzi lesom na západe a východne položenými poličkami vpravo od toku Laborca. Väčšinou sa jedná o biotop európskeho významu – nížinných podhorských a kosných lúk.

Vo východnej časti riešeného katastra (t.z. východne od rieky Laborec, resp. od sídla, resp. od hospodárskeho dvora bývalého JRD) takisto enklávy lúk tvoria s enklávami lesných porastov mozaiku, krajinársky i ekologicky veľmi hodnotnú. Podobne ako v západnej časti katastra, aj tu sú lúky, patriace k biotopu európskeho významu - k nížinným podhorským a kosným lúkam. Vo vzťahu k druhej ochrane špecificky naviazaných živočíšnych druhov je priestor hodnotný aj z dôvodu výskytu a teda aj ochrany vzácneho motýľa európskeho významu *Maculinea arion* (Územie európskeho významu Belušky).

Fauna a chránené druhy živočíchov

Zoogeografické členenie. Podľa regionálneho členenia fauny Slovenska (Čepelák, 1980) riešené územie je zaradené do provincie Karpaty, oblasti východné Karpaty, prechodného obvodu, nízkobeskydského okrsku.

Podľa zoogeografického členenia terestrického biocyklu (Jedlička – Kalivodová, Atlas krajiny SR, 2002) riešené územie je začlenené do provincie listnatých lesov, do podkarpatského úseku.

V rámci limnického biocyklu (Hensel – Krno, Atlas krajiny SR, 2002) je riešené územie začlenené do Pontokaspickej provincie, do latorickej časti potiského okresu.

Fauna.

Poznámka: Výraznými písmenami sú označené druhy európskeho významu, podčiarknuté sú druhy národného významu; obe skupiny zároveň označujú chránené druhy.

Živočíchy trvalo i dočasne (sezónne) žijúce v riešenom území môžeme v hrubých rysoch rozdeliť podľa toho, aké prírodné, prípadne poloprírodné alebo človekom pozmenené a vytvorené prostredie obsadzujú, medzi druhy lesné, stepné, prechodového typu, vodné a pri vode žijúce a urbánne.

V lesnom prostredí (vrátane ekotónového pásma) sa z cicavov evidujú jež východoeurópsky (***Erinaceus concolor***), piskor obyčajný a malý (***Sorex araneus***, ***Sorex minutus***), veverka stromová (***Sciurus vulgaris***), plch lesný (***Dryomys nitedula***), plch sivý (***Glis glis***), píšik lieskový (***Muscardinus avellanarius***), vlk dravý (***Canis lupus***) – výskyt je sporadický a nestabilný, líška hrdzavá (***Vulpes vulpes***), hranostaj čiernochvostý (***Mustela erminea***), kuna lesná (***Martes martes***), mačka divá (***Felis sylvestris***), rys ostrovid (***Lynx lynx***) - zriedkavo, diviak lesný (*Sus scropha*), jeleň lesný karpatský (***Cervus elaphus***).

Lesy v západnej i východnej časti katastra Hankoviec, ich ekotónové pásma, ale i enklávy nelesnej drevinovej vegetácie, priamo naviazané na lesy sú pomerne bohaté predovšetkým na vtáacie druhy (tangované časti katastra, resp. vhodné biotopy sú súčasťou rozsiahleho chráneného územia európskeho významu – Chráneného vtáacieho územia Laborecká vrchovina). Vyskytujú sa tu jastrab krahulec (***Accipiter nisus***), jastrab lesný (***Accipiter gentilis***), myšiak lesný (***Buteo buteo***), včelár lesný (***Pernis apivorus***), orol kriklavý (***Aquila pomarina***), jariabok hôrny (***Bonasia bonasia***), holub plúžik (***Columba oenas***), kukučka jarabá (***Cuculus canorus***), sova lesná (***Strix aluco***), sova dlhochvostá (***Strix uralensis***), žlna sivá (***Picus canus***), d'ateľ veľký (***Dendrocopos major***), d'ateľ bielochrbtý (***Dendrocopos leucotos***), d'ateľ čierny (***Dryocopus martius***), haja tmavá (***Milvus migrans***), haja červená (***Milvus milvus***), lelek obyčajný (***Caprimulgus europaeus***), krutohlav obyčajný (***Jynx torquilla***) a mnohé ďalšie chránené druhy národného i európskeho významu (Poznámka: Všetky druhy divožijúcich vtákov sú chránené!).

V lesoch v riešenom území – v ekotónovom pásme alebo na okrajoch lesa, teda v prechodovom pásme - z plazov žijú jašterica krátkohlavá (***Lacerta agilis***), vretenica severná (***Vipera berus***), užovka obojková (***Natrix natrix***), užovka hladká (***Coronella austriaca***) – všetky tieto druhy plazov v ekotónových presvetlených pásmach prenikajú i do lúčnych spoločentiev. Zároveň tu žijú aj obojživelníky (v lesoch predovšetkým zimujú) – salamandra škvrnitá (***Salamandra salamandra***), kunka žltobruchá (***Bombina variegata***) – v koľajách a mlákach lesných ciest, ropucha bradavičnatá (***Bufo bufo***), skokan hnedý (***Rana temporaria***).

Významnou zložkou chránenej fauny v lesnom prostredí sú niektoré druhy hmyzu, predovšetkým chrobáky roháč obyčajný (***Lucanus cervus***), fúzač alpský (***Rosalia alpina***), fúzač veľký (***Cerambyx cerdo***), bystruška potočná (***Carabus variolosus***), na lesných lúkach motýľe - spriadač kostihojový (***Callimorpha quadripunctaria***), modráčik (***Maculinea arion***).

Osobitné postavenie v rámci druhovej diverzity živočíchov má tok Laborca so sprievodnou vegetáciou tokov s funkciami obytného teritória, hniezdneho biotopu, lovného teritória a refúgia – z vtákov sa tu okrem iných druhov nepravidelne vyskytuje kormorán veľký (***Phalacrocorax carbo***) - sezónne, zriedkavo chavkoš nočný (***Nycticorax nycticorax***) – mimohniezdny výskyt, beluša malá (***Egretta garzeta***) – mimohniezdny zriedkavý výskyt, beluša veľká (***Egretta alba***) – zriedkavo, kačica chrapka (***Anas crecca***), kačica divá (***Anas platyrhynchos***), počas migrácie aj kršiak rybožravý (***Pandion haliaetus***), kulík riečny (***Charadrius dubius***), kalužiak perlavý (***Tringa ochropus***) – zimuje, kalužiačik malý (***Actitis hypoleucos***) – hniezdič, rybárik riečny (***Alcedo atthis***), trasochvost žltý (***Motacilla flava***), trasochvost biely (***Motacilla alba***), vodnár potočný (***Cinclus cinclus***), slávik veľký (***Luscinia luscinia***), svrčiak riečny (***Locustella fluviatilis***), kúdeľníčka lužná (***Remiz pendulinus***), vlha obyčajná (***Oriolus oriolus***). Okrem uvedených druhov sa tu vyskytuje veľké množstvo ďalších druhov viazaných na aquaticko-terestrický biotop.

Z plazov sa v prostredí lužného lesa vyskytuje užovka stromová (***Elaphe longissima***), užovka obojková (***Natrix natrix***), salamandra škvrnitá (***Salamandra salamandra***), z obojživelníkov v prostredí lužného lesa skokan hnedý (***Rana temporaria***), rosnička zelená (***Hyla arborea***), priamo vo vodnom toku skokan rapotavý (***Rana ridibunda***).

Z cicavcov sa vo vodných tokoch Laborec pravidelne vyskytuje vydra riečna (***Lutra lutra***), hryzec vodný (***Arvicola terrestris***), aj iné druhy drobných cicavcov (chýba prieskum) a v posledných dvoch

dekádach sa tu vyskytuje aj bobor vodný (*Castor fiber*) – migruje po toku, jeho výskyt je nestabilný aj s ohľadom na jeho spôsob života.

Významnou zložkou v diverzite živočíchov Laborca a vodného toku Krosná sú ryby, niektoré európsky významné druhy sú jedným z dôvodov návrhu na vyhlásenie strednej časti Laborca za územie európskeho významu tak, ako vydra a bobor. Patria k nim mrena stredomorská (*Barbus meridionalis*), pľž severný (*Cobitis taenia*), hrúz bielo plutvový (*Gobio albipinnatus*), hrúz Kesslerov (*Gobio kessleri*), hrúz fúzatý (*Gobio uranoscopus*), lopatka dúhová (*Rhodeus sericeus amarus*), pľž vrchovský (*Sabanejewia balcanica*).

Z významných stepných druhov, ktoré obývajú kultúrnu step a zostatky pôvodných stepí (a teda aj poľnohospodársku krajinu) sa okrem bežných druhov (krt obyčajný, zajac poľný, lasica myšozravá, líška hrdzavá, srnec lesný, diviak lesný – migruje z lesa za potravou) vyskytujú i chránené druhy národného i európskeho významu: z vtákov jarabica poľná (*Perdix perdix*), prepelica poľná (*Coturnix coturnix*), chrapkáč poľný (*Crex crex*), strakoš červenochrbtý (*Lanius collurio*), loviská má tu bocian biely (*Ciconia ciconia*) a žijú tu mnohé ďalšie chránené druhy vtákov: kaňa sivá (*Circus cyaneus*), myšiak severský (*Buteo lagopus*) – zimuje, sokol myšiar (*Falco tinnunculus*), sokol kobec (*Falco columbarius*), hrdlička poľná (*Streptopelia turtur*), pipiška chochlatá (*Galerida cristata*), škovránok poľný (*Alauda arvensis*), prhlviar čiernohlavý (*Saxicola torquata*). Poznámka: Všetky druhy divožijúcich vtákov sú chránené).

Z plazov sa v kultúrnej stepi vyskytujú jašterica krátkohlavá (*Lacerta agilis*), slepúch lámavý (*Anquis fragilis*), užovka hladká (*Coronella austriaca*), z obojživelníkov všetky druhy uvedené pri lesoch, navyše je tu zaznamenaný výskyt ropuchy zelenej (*Bufo viridis*) a ropuchy bradavičnatej (*Bufo bufo*).

Významné z hľadiska obsadzovania ník a novovytvorených hniezdnych príležitostí sú druhy urbánne, svojim spôsobom života naviazané na viac alebo menej urbanizované prostredie (vrabec domový (*Passer domesticus*), žltouchost domový (*Phoenicurus ochrurus*), belorítka domová (*Delichon urbica*), zriedkavejšie lastovička domová (*Hirundo rustica*), hrdlička záhradná (*Streptopelia decaocto*), plamienka driemavá (*Tyto alba*), kuvik obyčajný (*Athene noctua*), škorec obyčajný (*Sturnus vulgaris*).

V zozname absentujú „nižšie“ druhy živočíchov z dôvodu malej preskúmanosti územia, resp. veľmi úzkej odbornej špecifikácie. Vzhľadom k pomerne pestrej mozaike rôznych biotopov a stanovišť, ich vlastnostiam, zvyšujú druhovým zložením kvalitu i kvantitu biodiverzity. Mnohé z nich sú druhy európskeho významu. Z toho hľadiska je potrebné vyšpecifikovať lokality výskytov druhov, resp. nižších systematických skupín živočíchov. V riešenom území sú takéto lokality sledované predovšetkým v lúčnych ekosystémoch, situovaných jednak bezprostredne západne od záhrad zastavaného územia obce (predovšetkým v biotope nížinných a podhorských kosných lúk) a tiež v navrhovanom území európskeho významu Belušky, kde sú identifikované enklávy výskytu motýľa druhu európskeho významu - modráčika *Maculinea arion*, viazaného na špecifické druhy tzv. živných rastlín a iných vzácnych druhov hmyzu.

Biotopy národného a európskeho významu

Biotopy národného významu. V katastrálnom území obce Hankovce sa pravdepodobne vyskytuje biotop národného významu: Lk7 Psiarkové aluviálne lúky. Pravdepodobnosť súvisí so skutočnosťou, že biotop sa pozdĺž toku Laborca vyskytuje v jeho nižších polohách v podobných podmienkach, napr. v k.ú. Kochanovce, kde je biotop reálne doložený. Je to biotop, ktorý obyčajne predstavujú dvoj až trojkosné vlhké lúky v krátkodobo zaplavovaných alúviách menších riek a potokov na hranici lužných vrbovo-topoľových a jelšových porastov sprievodnej vegetácie toku. Porasty sú bujné, druhovo chudobné, v biotope sa vyskytujú vlhkomilné i suchomilné druhy rastlín. V porastoch prevládajú vysoké trávy – vlhkomilná psiarka lúčna (*Alopecurus pratensis*), na suchších stanovištiach kostrava lúčna (*Festuca pratensis*). Pre biotop je typická zvýšená hladina spodnej vody v jarnom období, v letnom období pôdy na povrchu presychajú.

V súčasnosti môže byť biotop podchytený, ale je možné, že absenciou pravidelného obhospodarovania lúčne porasty mohli zarásť sukcesiou charakteru lužného lesa. Reálnu existenciu biotopu môže jednoznačne potvrdiť podrobný prieskum existujúcich biotopov v nive Laborca.

K nelesným biotopom národného významu je potrebné zaradiť aj biotop Br1 Štrkové lavice bez vegetácie, ktorý sa premenlivo, resp. sezónne vyskytuje najmä v aktívnej zóne nivy Laborca, ale môže sa (v závislosti od aktuálnych hydrologických podmienok) vyskytovať aj v koryte vodného toku Krosná.

Biotopy európskeho významu. V riešenom území príslušné odborné organizácie registrujú prítomnosť štvorice biotopov európskeho významu – prvé dva sa zaraďujú k biotopom lesným, v poradí tu uvedený tretí a štvrtý biotop k biotopom travinno-bylinným.

Lesné biotopy európskeho významu v území reprezentuje biotop Ls5.1, 9130 Bukové a jedľovo-bukové kvetnaté lesy, v ktorom dominujú jedľa biela a buk lesný s prímiesami iných drevín. Porasty sú bohaté na druhové zloženie bylinnej i krovinovej etáže. Na Slovensku je tento lesný biotop pomerne rozšírený a relatívne bežný, v európskom meradle patrí medzi vzácne biotopy. V katastri Hankoviec je biotop viac menej súvislo rozšírený najmä v severozápadnej časti v lesoch masívu kót 302 a Diel 431, prerušovaný pásom a enklávami lúčno-pasienkových spoločenstiev a v juhovýchodnej časti katastra v lokalite Belušky.

K špecifickým lesným biotopom (v poľnohospodárskej krajine, nie na lesnom fonde!) sa zaraďuje aj sprievodná vegetácia vodných tokov (zjednodušene „brehové porasty“), t.z. biotop Ls1.1, 91E0* Vřbovo-topoľové nížinné lužné lesy – z hľadiska významu prioritný biotop. V riešenom katastri je tento biotop v poľnohospodárskej krajine a v sídle vďaka hlavnej hydrologickej osi (rieka Laborec) dominantný a výrazný, sprevádza v riešenom katastri aj spodný úsek vodného toku Krosná. V drevinovom zložení dominujú topoľ čierny, vřba biela, rastú tu aj topoľ biely, jaseň, vřba trojtyčinková, bylinné poschodie je bohaté na druhy tolerujúce tak ako dreviny zaplavovanie a spodné vody (hygrofilné a nitrofilné druhy).

Lúčne biotopy európskeho významu v riešenom katastri zastupuje biotop Lk4, 6410 a biotop Lk1 6510:

Európsky významný biotop Lk4, 6410 Bezkolencové lúky sa nachádza ako krátky a úzky pás pozdĺž koryta vodného toku Krosná v severozápadnom cípe katastra. Z hľadiska rozšírenia biotopu v podmienkach SR je tento biotop hodnotený ako vzácny.

Európsky významný biotop Lk1, 6510 Nížinné a podhorské kosné lúky vytvára v riešenom katastri mozaiku - nachádza sa v severnej strednej časti katastra v širšom areáli po oboch stranách vodného toku Krosná pred vtokom do Laborca; v enkláve položenej juhozápadne od vyššie zmienenej lokality; v lúčnych spoločenstvách západne od sídla, resp. jeho záhrad; v mozaike lúčnych spoločenstiev a lesných porastov v lokalite Belušky východne a severovýchodne od hospodárskeho dvora bývalého JRD vo východnej časti katastra Hankoviec. Z hľadiska rozšírenia biotopu v podmienkach SR má tento biotop hojný výskyt, v alpínskom bioregiónu zaujíma prevažne priaznivý až nevyhovujúci stav.

Významné migračné koridory živočíchov. K významným migračným koridorom z hľadiska výmeny genetických informácií, i pobytových a refugiálnych funkcií patrí zo širšieho geografického hľadiska viacmenej súvislý chrbát mozaikovitej lesnatej a poľnohospodárskej krajiny zhruba v línii (nad Humenným) Barancov 364 – Hubková 278 – Veľká hora 274 - Diel 431 v Ondavskej vrchovine) a nadväzujúco v Laboreckej vrchovine západne od línie Koškovce – Radvaň nad Laborcom – Medzilaborce - Krempna (Poľsko).

Podobne v krajine (do ktorej spadá i východná časť katastra Hankoviec) k významným migračným koridorom patrí aj krajinný priestor medzi údoliami Laborca a Udavy (zhruba v línii lesopoľnohospodárskych celkov od Rebiakovej 355 na sever a katastrov obcí Udavské, Veľopolie, Maškovce, Dedačov, Jabloň, Slovenské Krivé a ďalej na sever).

Oba migračné koridory slúžia pre migráciu a tým aj pre výmenu genetických informácií predovšetkým u cicavcov (vlk, rys, mačka divá, srnec, jeleň), ale aj nižších skupín živočíchov, tolerujúcich mozaiku lesného a poľnohospodárskeho prostredia.

Katastrálne územie obce Hankovce je súčasťou oboch vyššie zmienených migračných koridorov; k prvej línii koridoru spadá západná časť riešeného katastra, k druhej uvedenej línii východná časť katastra Hankoviec.

Významným migračným koridorom (odlišného charakteru oproti vyššie uvedeným), tiež zo širšieho geografického hľadiska, je rieka Laborec – samostatne jej vodné prostredie, samostatne sprievodná vegetácia toku (brehové porasty, lužné lesy), samostatne enklávy štrkových náplavov ako biotop niektorých druhov vtákov a zároveň z hľadiska interakčných vzťahov medzi týmito fenoménmi, t.z. fenoménom rieky a jej prírodnej časti nivy.

Významné sú v širších líniiach Laborca vzdušné migračné koridory pre sezónne migrácie niektorých vysokoletiacich druhov vtákov (transmigrantov) – napr. žeriava popolavého, husí, bernikiel, potáplic a i. (z hľadiska vzťahov k územnému plánu ovplyvňovanie takého migračného koridoru je prakticky vylúčené). Je však potrebné uviesť, že uvedené vzdušné koridory nie sú viazané striktno len na líniu vodného toku Laborca; rieka Laborec v tomto konkrétnom prípade slúži ako jeden z faktorov pre transmigranty ako orientačná línia migrácie.

Isté migračné interakcie existujú v krajine Hankoviec medzi komplexom Dielu a Sosny na západe a komplexom lesopoľnohospodárskych celkov na východe riešeného katastra a susedných katastrov v rámci migrácie za potravou a rozmnožovaním; migrácia sa týka najmä väčších druhov avifauny. Pre ostatné skupiny živočíchov vytvárajú takmer neprekonateľnú alebo ťažko prekonateľnú kombinovanú bariéru zastavané územie obce, cestná a železničná komunikácia a tok Laborca.

7. Krajina – štruktúra, typ, scenéria, stabilita, ochrana, ekologická stabilita

V geomorfologickom členení riešené územie patrí do provincie Východné Karpaty, subprovincie Vonkajšie Východné Karpaty, oblasti Nízke beskydy, celku Ondavská vrchovina.

Geologická stavba v rozhodujúcej miere predurčovala aj morfológické a morfometrické pomery v riešenom území. V základnej morfoštruktúre „zlomovo-vrásové štruktúry flyšových Karpát“, v rámci nej v „morfoštruktúrnej transverzálnej depresii Nízkych Beskýd“ zo základných typov eróznodenudačného reliéfu tu vystupuje reliéf rovín a nív (v nive Laborca), západne a východne od nivy Laborca reliéf pedimentových podvrchovín a pahorkatín (masív kót 302, Diel 431 a Sosny 321, resp. masív v riešenom katastri pod Dedačovom). Z vybraných tvarov reliéfu v území v nive Laborca vystupujú „riečne terasy vysoké“ (napr. zastavané územie obce Hankovce) a „hlboké V doliny bez nivy alebo so slabo vyvinutou nivou“ (údaj sa týka údolia vodného toku Krosná).

Súčasná krajinná štruktúra je daná charakterom historického osídlenia a historickým a súčasným spôsobom využívania krajiny; v krajine katastra Hankoviec o výmere 855 ha sa v krajinej štruktúre okrem sídla, hlavných komunikačných trás – ciest a železnice uplatňuje v západnej i východnej časti riešeného katastra mozaika lesných porastov a lúčno-pasienkových spoločentiev, záhrad, ornej pôdy vo forme pásov políčov, ale aj relatívne veľkých blokov ornej pôdy, tiež vodné toky Laborec a Krosna so sprievodnou vegetáciou tokov, ich nivy čiastočne pozmenené antropickým vývojom a tiež enklávy nelesnej drevinovej vegetácie.

V západnej časti riešeného územia medzi vodným tokom Krosná na severe, západnou hranicou riešeného katastra, kótou Sosny 321 a zastavaným územím obce krajinná štruktúra disponuje mozaikou lesov a lúčnych spoločentiev, podobne vo východnej časti riešeného katastra v lokalite Belušky. Lesy dosahujú výmeru 283,5 ha (t.z. 33,16 % z výmery katastra) Poľnohospodársky pôdny fond reprezentujú predovšetkým lúky a pasienky a orná pôda – poľnohospodárska pôda dosahuje 464,8 ha (54,38 % z výmery katastra), z toho orná pôda zaberá 173,2 ha (20,26 % z výmery katastra). Zastavané územie na súčasnej úrovni dosahuje 36,1 ha (4,22 % z výmery katastra).

Súčasťou krajinej štruktúry katastra Hankoviec je nelesná drevinová vegetácia (NDV) líniová a v menšej miere i rozptýlená; líniová drevinová vegetácia je predovšetkým súčasťou sprievodnej vegetácie tokov, hlavných i účelových cestných komunikácií a železničnej trate a zároveň stabilizujúcim faktorom na hranách a svahoch erózných rýh. Forma rozptýlenej NDV sa v súčasnosti

vyskytuje v malej miere a v krajine katastra zohráva takmer nepodstatnú ekologickú funkciu vzhľadom k zastúpeniu v krajine.

Štruktúru krajiny (vo zvyškovom percentuálnom zastúpení) dopĺňa hlavná hydrologická os – rieka Laborec, sieť miestnych vodných tokov a niektoré technické antropogénne prvky, predovšetkým cestná komunikácia II. triedy, pretínajúca riešený kataster a cestná komunikácia do obce Dedačov, železničná trať vedúca v podstate súbežne s tokom Laborca, tiež nadzemné vedenia elektrického prúdu a dve výrobné centrá situované vo východnej časti katastra (hospodársky dvor bývalého JRD v lokalite Ortáš a areál EPOZ s.r.o. Pod nižným Dedačovikom).

Scenéria. Obec je z hľadiska krajinnej scenérie situovaná v relatívne málo narušenom prírodnom a malebnom prostredí. Krajinu katastra je možné považovať za segment, kde sa čiastočne, ale viditeľne zachovala historická štruktúra krajiny. Keďže povedľa zastavaného územia kataster pretínajú cestná komunikácia i železničná trať, pre návštevníka strednej časti katastra vnímanie scenérie je z každej pozície z údolia jedinečné.

Najstabilnejšími a dominantnými krajinnými prvkami je mozaika lesných a lúčno-bylinných spoločenstiev masívu Diela a Sosny a krajinného priestoru v riešenom katastri pod Dedačovom (Belušky) a rieka Laborec s prírodnými prvkami nedotknutými alebo málo dotknutými antropogénnymi vplyvmi, najmä sprievodnou vegetáciou toku (lužné lesy). Uvedené krajinné dominanty jedinečne vnemovo pôsobia v kontraste so sídlom.

Ekologická stabilita. Podľa prvkov súčasnej krajinnej štruktúry mozaiky lesno-lúčnych častí katastra Hankoviec sa nachádzajú v priestoroch ekologicky stabilných, poľnohospodárska časť krajiny katastra vrátane sídla a nivy Laborca je súčasťou priestorov ekologicky stredne stabilných (klasifikácia ekologickej stability podľa Líšku, M., In: Atlas krajiny Slovenskej republiky, 2002).

Klasifikácia ekologickej stability v krajine (podľa Ružičku a Hrnčiarovej, In: Atlas krajiny Slovenskej republiky, 2002) Hankoviec je nasledujúca: Lesné komplexy v kombinácii s lúčnymi spoločenstvami západne i východne od sídla disponujú vysokou ekologickou stabilitou krajiny (2. stupeň), časť katastra ležiaca západne od línie kóty Diel a kóty Sosny v lúčnych ekosystémoch disponuje nízkou ekologickou stabilitou krajiny, poľnohospodárska časť krajiny s prevahou ornej pôdy východne od sídla je zaradená do stupňa s rôznou antropickou záťažou, so stredne veľkou biodiverzitou (3. stupeň), niva Laborca a samotný tok ležia v krajine s veľmi vysokou ekologickou stabilitou krajiny (1. stupeň), sídlo a komunikácie ležia v krajine s veľmi nízkou ekologickou stabilitou krajiny (5. stupeň).

Z tohto hodnotenia je zrejmé, že priestorová štruktúra krajiny čo do ekologickej kvality je veľmi rôznorodá a zaberá priestory s 1., 2., 3. a 5. stupňom stability.

Charakteristika klasifikačných stupňov: 1. stupeň – územie s malou antropickou záťažou, s chránenými územiaми, krajinné prvky s prirodzenou a prírode blízkou vegetáciou, s veľmi veľkou biodiverzitou; 2. stupeň – územie s malou až strednou antropickou záťažou, krajinné prvky s poloprirodzenou a prírode blízkou vegetáciou, s veľkou biodiverzitou; 3. stupeň – územie s rôznou antropickou záťažou, krajinné prvky s poloprirodzenou vegetáciou a poľnohospodárskymi plodinami, so stredne veľkou biodiverzitou; 4. stupeň – územie s rôznou antropickou záťažou, krajinné prvky s vegetáciou synantropného charakteru a poľnohospodárske monokultúry, s malou biodiverzitou; 5. stupeň – územie s rôznou antropickou záťažou (4. stupeň v krajine Hankoviec nie je identifikovaný).

RÚSES okresu Humenné (z roku 2019) v podstate – až na výnimky, resp. detaily – potvrdzuje hodnotenie častí katastra obce v ekologickej stabilite podľa informácií Atlasu krajiny SR, 2002. Závery uvedeného RÚSES tok Laborca so sprievodnou vegetáciou a nivou zaraďujú ku krajinnému segmentu s veľmi vysokou ekologickou stabilitou, areál píly a areál hospodárskeho dvora bývalého JRD k segmentu s veľmi nízkou ekologickou stabilitou, obec a orná pôda severne od obce k segmentu so strednou ekologickou stabilitou, mozaiku lúk a lesných porastov v západnej časti katastra k segmentu krajiny s vysokou ekologickou stabilitou, lesy a lúky v lokalite Belušky k segmentu krajiny s veľmi vysokou ekologickou stabilitou. Jedine lúčna enkláva v strede západnej časti katastra a lúčna enkláva severne od kóty Sosny disponuje podľa RÚSES nízkou ekologickou stabilitou.

8. Chránené územia, chránené stromy a ochranné pásma podľa osobitných predpisov (napr. chránené územia národnej siete, chránené územia sústavy NATURA 2000, chránené vodohospodárske oblasti), územný systém ekologickej stability

V katastrálnom území obce Hankovce nie je vyhlásené, ani projektované chránené územie prírody národnej siete, nie sú vyhlásené chránené stromy.

Z dôvodov ochrany niektorých typov biotopov a druhov európskeho významu (t.z. chránených druhov) sú navrhované územia európskeho významu (zasahujúce aj do riešeného katastra) - Stredný tok Laborca (návrh sa pochopiteľne priestorovo netýka len katastra Hankoviec, ale aj katastrov ďalších obcí) a navrhované územie európskeho významu Belušky v riešenom katastri a v katastri obce Dedačov (pozri nižšie).

Poznámka: Navrhované územia európskeho významu uvedené v národnom zozname sa považujú za chránené územia vyhlásené podľa zákona o ochrane prírody a krajiny (č. 543/2002 Z.z.) so stupňom ochrany uvedenom v národnom zozname. Pri posudzovaní vplyvov akejkoľvek činnosti na životné prostredie podľa osobitného predpisu (zákona č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie), pri povoľovaní tejto činnosti, ako aj inej činnosti podľa zákona o ochrane prírody a krajiny sa postupuje v súlade so stupňom ochrany navrhovaného územia európskeho významu tak, ako vo vyhlásenom chránenom území.

Podstatná časť katastrálneho územia obce Hankovce je súčasťou Chráneného vtáčieho územia Laborecká vrchovina (pozri nižšie).

Stredný tok Laborca (kód SKUEV0895). Územie európskeho významu je navrhované z dôvodu ochrany prioritného biotopu európskeho významu s druhým stupňom ochrany (podľa ustanovení zákona o ochrane prírody a krajiny): L.s.1.1 Lužné vrbovo-topoľové a jelšové lesy (91E0) a druhov európskeho významu: bobor vodný (*Castor fiber*), vydra riečna (*Lutra lutra*), rýb - mrena stredomorská (*Barbus meridionalis*), pľž severný (*Cobitis taenia*), hrúz bieloplutvý (*Gobio albipinnatus*), hrúz Kesslerov (*Gobio kessleri*), hrúz fúzatý (*Gobio uranoscopus*), lopatka dúhová (*Rhodeus sericeus amarus*), pľž vrchovský (*Sabanejewia balcanica*).

Belušky (kód SKUEV0897). Územie európskeho významu vo výmere 71,75 ha, situované v katastrálnych územiach obcí Hankovce a Dedačov s druhým stupňom ochrany je navrhované z dôvodu ochrany biotopov európskeho významu – Tr1, 6210 Suchomilné travinno-bylinné a krovinné porasty na vápnom podloží, ktoré sú obvyčajne dôležitým stanovišťom pre domáce orchidey a LK1, 6510 Nížinné a podhorské kosné lúky a tiež z dôvodu ochrany živočíšnych druhov európskeho významu - spriadač kostihojový (*Calimorpha quadripunctaria*), kobylka Štysova (*Isophya stysi*), ohniváček veľký (*Lycaena dispar*), kobylka sedmohradská (*Pholidoptera transsylvanica*, najnovšie je tu zistená aj stabilná prítomnosť druhu európskeho významu modráčika (*Maculinea arion*).

V katastrálnom území Hankovce do Územia európskeho významu Belušky náležia fyzicky parcely 584, 592, 593, 594, 595, 596, 614, 615 (Zdroj: Správa CHKO Východné Karpaty).

Chránené vtáacie územie Laborecká vrchovina (kód SKCHVÚ011). Vyhlásené bolo vyhláškou MŽP SR č. 438/2009 Z.z. zo 17. septembra 2009, ktorou sa vyhlasuje Chránené vtáacie územie Laborecká vrchovina s účinnosťou od 1.novembra 2009, o rozlohe 102 813,91 ha v okresoch Humenné, Medzilaborce, Snina, Stropkov a Svidník.

V súvislosti s vypracovávaním návrhu územného plánu obce Hankovce je potrebné akceptovať skutočnosť, že príslušná časť chráneného vtáčieho územia zasahuje do katastrálneho územia Hankoviec.

V prílohe vyhlášky MŽP SR č. 438/2009 Z.z. je uvedený zoznam parciel chráneného vtáčieho územia. V katastrálnom území Hankovce do chráneného vtáčieho územia náležia fyzicky parcely 569/3, 570 až 580, 582 až 585, 588 až 589, 591 až 596, 614, 615, 617 až 619, 640/1, 647 až 655, 656 časť, 657 až 659, 663 až 670, 672 časť, 673, 674/2, 675 až 679, 694 až 700, 701/1, 701/2, 702 až 708, 710/2, 714/1, 714/2, 718 až 720, 722/2.

Tzv. vnútorné hranice chráneného vtáčieho územia vymedzujú zastavané územie obcí, nachádzajúce sa v území vymedzenom vonkajšou hranicou CHVÚ, ktoré nie sú súčasťou CHVÚ. V konkrétnom prípade sa jedná o zastavané územie v extraviláne obce Hankovce – predstavuje ho areál detského tábora v doline Krosna a blízke parcely (parcely 685 až 692, 680 až 682, 683 – zastavané plochy, 693 – neplodná plocha) a tiež zastavané územie v extraviláne obce, ktoré tvorí areál drevárskej výroby, ktorý sa nachádza na ľavej strane hlavnej cesty medzi obcami Hankovce a Dedačov pred ostrou zákrutou – t.z. parcely 586/2 – neplodná plocha, 586/3 – neplodná plocha, 587 – zastavaná plocha, 586/1 – neplodná plocha.

Chránené vtáčie územie Laborecká vrchovina bolo vyhlásené na účel zabezpečenia priaznivého stavu biotopov druhov vtákov európskeho významu a biotopov sťahovavých druhov vtákov a zabezpečenia podmienok ich prežitia a rozmnožovania. Konkrétne druhy, ktoré sú predmetom ochrany v CHVÚ sú uvedené vo vyhláske v § 1.

Chránené územia podľa osobitných predpisov. Katastrálne územie obce Hankovce nie je súčasťou chránenej vodohospodárskej oblasti, ani CHVO do katastra nezasahuje.

Vodný tok Laborec je evidovaný ako „vodohospodársky významný tok“. V relatívnej blízkosti riešeného katastra medzi vodohospodársky významné toky sú zaradené viaceré toky: Riečka Udava, Ľubiška a Výrava.

Kategória vodárenských tokov v riešenom území absentuje.

Ochranné pásma prírodných zdrojov minerálnych stolových vôd (vo vzťahu k existencii minerálnych prameňov v riešenom území) nie sú v katastrálnom území obce Hankovce zriadené.

Územný systém ekologickej stability (ÚSES)

Podľa prvkov súčasnej krajinnej štruktúry mozaiky lesno-lúčnych časti katastra Hankoviec sa nachádzajú v priestoroch ekologicky stabilných, poľnohospodárska časť krajiny katastra vrátane sídla a nivy Laborca je súčasťou priestorov ekologicky stredne stabilných (klasifikácia ekologickej stability podľa Líšku, M., In: Atlas krajiny Slovenskej republiky, 2002).

Klasifikácia ekologickej stability v krajine Hankoviec (podľa Ružičku a Hrnčiarovej, In: Atlas krajiny Slovenskej republiky, 2002) je nasledujúca: Lesné komplexy v kombinácii s lúčnymi spoločenstvami západne i východne od sídla disponujú vysokou ekologickou stabilitou krajiny, časť katastra ležiaca západne od línie kóty Diel a kóty Sosny disponuje nízkou ekologickou stabilitou krajiny, poľnohospodárska časť krajiny s prevahou ornej pôdy východne od sídla je zaradená do stupňa s rôznou antropickou záťažou, so stredne veľkou biodiverzitou, niva Laborca a samotný tok ležia v krajine s vysokou ekologickou stabilitou krajiny, sídlo a komunikácie pochopiteľne ležia v krajine s veľmi nízkou ekologickou stabilitou krajiny).

Prvky nadregionálnej úrovne ÚSES. V rámci územného systému ekologickej stability do riešeného územia zasahujú, resp. v riešenom území sa nachádzajú prvky regionálne a miestne (lokálne). Nadregionálne prvky (podľa doposiaľ oficiálneho RÚSES okresu Humenné z roku 1994) do územia nezasahujú, niektoré regionálne sa však mimo riešeného územia napájajú na nadregionálne (pozri reálny, aj keď nie oficiálne evidovaný terestrický biokoridor Hubková – hrebeň v línii Humenné – Medzilaborce – Dukla).

V atlase krajiny Slovenskej republiky, 2002 na str. 258 v mapovom podklade 92. Územný systém ekologickej stability autorov Miklós, L., Kočická, E., Kočický, D. je celý tok rieky Laborec (na základe reálneho stavu) považovaný za hydrický nadregionálny biokoridor, pás lesnej a poľnohospodárskej krajiny v línii Humenné – Dukla (vrátane západnej časti katastra obce Hankovce) za nadregionálny terestrický biokoridor.

V roku 2019 bol v rámci „spracovania dokumentov regionálnych ÚSES pre potreby vytvárania základnej bázy pre reguláciu návrhu budovania zelenej infraštruktúry“ vypracovaný Regionálny územný systém ekologickej stability okresu Humenné. Dokument čaká na schválenie.

V uvedenom dokumente je akceptovaný hydrický nadregionálny biokoridor Laborec (NRBk 1), prakticky v šírke prírodnej nivy (ako súčasť územia európskeho významu SKUEV0895 Stredný tok

Laborca). Jeho súčasťou nie je len vodný tok a voda ako médium a zároveň prostredie pre vodné živočíchy, ale aj sprievodná vegetácia toku (drevinovo-bylinná), ktorá je zároveň prostredím pre živočíchy a rastliny tolerujúce tento ekotop, t.z. ako prostredie pre pobytové možnosti, rozmnožovanie, migráciu a výmenu genetických informácií (v systémovej škále hmyz – mäčkyše – obojživelníky – plazy – cicavce).

Nadregionálny terestrický biokoridor v línii Humenné – Dukla, deklarovaný v Atlase krajiny SR 2002, nie je v RÚSES 2019 akceptovaný (opomenutý?).

Prvky regionálnej úrovne ÚSES

Z dôvodu, že vypracovaný RÚSES 2019 neakceptuje vyššie uvedený nadregionálny biokoridor Humenné – Dukla (nehodnotíme dôvody), je potrebné tangované krajinné celky po trase pôvodne navrhovaného biokoridoru považovať za prvky územného systému ekologickej stability regionálnej úrovne.

V riešenom katastri obce Hankovce k prvkom regionálnej úrovne je reálne zaradiť mozaiku lesných porastov a lúčnych ekosystémov západnej časti riešeného katastra, situovaných medzi vodným tokom Krosná na severe, kótou Sosny 321 na juhu a zastavaným územím Hankoviec na východe (súčasť vyššie uvedeného nadregionálneho terestrického biotopu Humenné – Dukla podľa Atlasu krajiny SR, 2002). Navrhuje sa registrovať lesno-lúčny priestor v západnej časti katastra pod menom Diel (podľa najvyššie položeného vrchu Diel 431).

Prvky miestnej (lokálnej) úrovne ÚSES. Pre územné plánovanie katastrálneho územia má význam predovšetkým aj identifikácia a akceptovanie prvkov ÚSES miestnej úrovne. Prvky miestnej úrovne plnia tiež funkcie biocentier a biokoridorov, ale zároveň aj funkciu interakčnú, umožňujúcu prepojenia medzi prvkami ÚSES vyššej hierarchickej úrovne (regionálnymi a nadregionálnymi).

V tejto súvislosti v katastrálnom území obce Hankovce sa navrhuje akceptácia nasledujúcich prvkov miestneho/lokálneho územného systému ekologickej stability (návrh vychádza z reálnych podmienok a existencie prírodno-ekologických realít v území):

Medzi lokálne biocentrá je potrebné zaradiť reálne existujúce biocentrum Belušky, situované vo východnej časti riešeného katastra a v prislúchajúcej časti katastrálneho územia obce Dedačov.

Za biokoridory /miestnej/lokálnej úrovne je potrebné považovať aj vodný tok Krosná so sprievodnou vegetáciou na severovýchodnej hranici riešeného katastra po jeho sútoku s riekou Laborec (pramenisko vodného toku Krosna vejárovitého tvaru je súčasťou susediacich katastrálnych území obcí Vyšné Ladičkovce a Koškovce), k riešenému katastru prislúchajúci úsek Dedačovského potoka, ako miestny hydricko-terestrický biokoridor vodného toku, ktorý pramení v katastrálnom území obce Dedačov a hydricko-terestrický biokoridor bezmenného potoka miestnej úrovne (vodný tok vrátane pobrežnej vegetácie), prameniaceho východne od kóty Diel 431, pretekajúceho obcou, ktorý tvorí pravostranný prítok Laborca.

Sumarizácia prvkov ÚSES v riešenom území:

- Nadregionálny biokoridor rieky Laborec so sprievodnou vegetáciou a jeho nivy (NRBk)
- Regionálne biocentrum (RBc) Diel
- Lokálne biocentrum (LBc) Belušky
- Lokálny biokoridor (LBk) vodného toku Krosná
- Lokálny biokoridor (LBk) Dedačovského potoka (Dedačovik)
- Lokálny biokoridor (LBk) bezmenného potoka, prameniaceho východne od kóty Diel 431

9. Obyvateľstvo – demografické údaje (napr. počet dotknutých obyvateľov, veková štruktúra, zdravotný stav, zamestnanosť, vzdelanie), sídla, aktivity (poľnohospodárstvo, priemysel, lesné hospodárstvo, služby, rekreácia a cestovný ruch), infraštruktúra (doprava, produktovody, telekomunikácie, odpady a nakladanie s odpadmi)

Demografické údaje, obytná funkcia, aktivity

Zo širšieho geografického hľadiska sa riešený kataster nachádza v území s hustým osídlením.

Obec Hankovce je malé vidiecké sídlo, v roku 2018 počet obyvateľov dosiahol číslo 532, z dlhodobšieho hľadiska počet obyvateľstva mierne stúpa, pokles počtu obyvateľov sa spomaľuje. Na stabilizáciu obyvateľstva priaznivo vplyva blízkosť okresného mesta Humenné a aspoň malá vlastná hospodárska základňa obce.

Trend stabilizácie počtu obyvateľov obce je v súlade s postavením sídla a s jeho funkciou podľa koncepcie rozvoja územia stanovenej v ÚPN VÚC Prešovský kraj, a sú predpoklady pre jeho udržanie až mierny rast obce v budúcich rokoch.

V roku 2011 podiel obyvateľov v produktívnom veku v obce tvoril 75,8 %, v poproduktívnom veku 12,4 %, obyvateľov v predproduktívnom veku bolo 11,8 %. Priemerný vek obyvateľov bol 38,71 rokov. Ekonomicky aktívnych bolo 45,9 % obyvateľov obce.

Vo vzdelanostnej štruktúre prevládajú obyvatelia so stredoškolským vzdelaním (57,4 %), nižšie vzdelanie má 33,2 % a vysokoškolské vzdelanie 9,3 % obyvateľov. Najviac obyvateľov pracuje v oblasti spracovania dreva, maloobchode a verejnej správe, pričom 67,9 % ekonomicky aktívnych obyvateľov dochádza do zamestnania mimo obec. Obyvateľstvo je slovenskej národnosti (98,7 %). Obec je homogénna aj z hľadiska vierovyznania, prevláda obyvateľstvo rímskokatolíckeho vierovyznania (96,9 %).

Územný plán počíta s trvalým miernym nárastom počtu obyvateľov, založenom na miernom prirodzenom prírastku a najmä postupne rastúcej migrácii do sídla.

Predpokladaný vývoj počtu obyvateľov: V roku 1991 bol počet obyvateľov 520, v roku 2001 586 obyvateľov, v 2011 542 obyvateľov, v 2015 532 obyvateľov, v 2020 502 obyvateľov. V roku 2030 je predpoklad nárastu na 550 obyvateľov, v roku 2040 570 obyvateľov.

K základným funkciám obce patrí funkcia obytná. Na základe uvedeného predpokladu vývoja počtu obyvateľov a všeobecného trendu znižovania obložnosti bytov je vývoj potreby výstavby bytov v obci nasledovná: V roku 1991 bolo obývaných 116 bytov s obložnosťou 4,5 obyvateľov na byt, v roku 2001 obývaných 121 bytov s obložnosťou 4,5, v roku 2011 obývaných 125 bytov s obložnosťou 4,3, v roku 2020 obývaných 135 bytov s obložnosťou 4,0. V roku 2030 je predpoklad obývaných bytov na úrovni 145 s obložnosťou 3,8 a v roku 2040 predpoklad obývaných bytov na úrovni 160 s obložnosťou 3,6 obyvateľov na byt.

Vytvorenie vhodných podmienok pre výstavbu bytov v obci podporených aj schválením územného plánu a rozširovaním technickej infraštruktúry bude tiež vplyvať na rast počtu obyvateľov, lebo môže podporiť migráciu do sídla. Na podporu tohto trendu je v obci možné vytvoriť potrebné predpoklady.

Obec Hankovce je malé vidiecké sídlo, preto v ňom nie je vybudovaná základná občianska vybavenosť v plnom rozsahu. Chýbajúce druhy základnej občianskej vybavenosti a vyššia občianska vybavenosť sú dostupné v susediacej, pôvodne strediskovej obci Koškovce a pomerne blízkom okresnom meste Humenné. Podľa urbanistických ukazovateľov je úmerne predpokladanému nárastu počtu obyvateľov v obci potrebné doplniť niektoré zariadenia občianskej vybavenosti.

Niektoré zariadenia služieb, najmä výrobných, sú v súčasnosti umiestnené na pozemkoch rodinných domov. Bývalý hospodársky dvor JRD v lokalite Ortáš je v súčasnosti málo využitý na pôvodný účel, pretože rozsah poľnohospodárskej výroby v katastri sa neustále znižuje. Pre výrobné činnosti je využívaný areál spoločnosti EPOZ s.r.o. Pod nižším Dedačovikom.

Pracovné príležitosti ako hlavný zdroj v oblasti výroby, obchodu a služieb poskytuje okresné mesto Humenné.

Pre rekreáciu hlavnou atraktivitou v riešenom území je prírodne hodnotné územie údolia rieky Laborec a okolitej Laboreckej vrchoviny. Pokrýva ju mozaika lesných celkov a lúk. Na severnom okraji katastra obce Hankovce, v údolí vodného toku Krosná, je menšia rekreačná zóna, tvorená bývalým detským letným táborom.

Infraštruktúra

Infraštruktúru sídla v súčasnosti tvorí doprava a dopravné zariadenia, zásobovanie pitnou vodou, zásobovanie elektrickou energiou, spoje a telekomunikačné zariadenia, verejná kanalizácia, verejný vodovod, zásobovanie plynom a nakladanie s odpadom.

Dopravná infraštruktúra

Dopravne je územie obce prístupné hlavnou dopravnou osou - cestou II. triedy č. 559 Humenné – Medzilaborce (tvorí prietah obcou) a regionálnou železničnou traťou ŽSR č. 191 Humenné – Medzilaborce – Palota – hraničný prechod do Poľska.

Základom komunikačnej siete v zastavanom území obce je cesta II. triedy a cesta III. triedy Hankovce - Dedačov v úsekoch tvoriacich prietah cez obec. Tieto cesty tvoria základný komunikačný systém (ZÁKOS) obce. Ostatné miestne komunikácie sa pripájajú na ZÁKOS a spolu zabezpečujú dopravnú obsluhu zástavby obce.

Na existujúcej komunikačnej sieti v obci je niekoľko nevyhovujúcich križovatiek s nedostatočným rozhľadom.

Pravidelná verejná hromadná doprava osôb z obce je v súčasnosti zabezpečovaná prímestskými linkami regionálneho autobusového dopravcu v Humennom. Linky sú vedené po cestách II. a III. triedy, zastávky sú v centre obce, pri cintoríne a v lokalite Vyšná Roveň.

Riešeným územím vedie regionálna železničná trať ŽSR č. 191 Humenné – Medzilaborce, na tejto trati v obci je situovaná jedna zastávka, ktorá slúži len osobnej doprave, je v nevyhovujúcom stave.

Účelové poľnohospodárske a lesné cesty nadväzujú na verejné cesty a miestne komunikácie.

Cyklistická doprava môže na území obce využívať všetky miestne komunikácie a pešie trasy v súlade s predpismi o premávke na pozemných komunikáciách.

Zásobovanie pitnou vodou

V obci je vybudovaný verejný gravitačný vodovod, pôvodne z roku 1986, ktorý je súčasťou Východoslovenskej vodárenskej sústavy. Zdrojom pitnej vody je vodárenský zdroj - prameň Hankovce, ktorého povolený odber je 1,20 l/s. Akumulácia vody je zabezpečená vo vodojeme Hankovce s objemom 150 m³ s kótou dna 237,00 m n.m. a max. hladinou 241,47 m n.m. Katastrom obce východne od rieky Laborec prechádza prívodný vodovodný rad privádzajúci pitnú vodu z vodných zdrojov VVS (VN Starina) do Koškoviec a vyššie položených obcí v údolí Laborca. Z prívodného radu Udavské - Koškovce DN 225 je voda privádzaná prívodným potrubím DN 90 aj do vodojemu Hankovce. Zásobovacím potrubím DN 150 mm je voda z vodojemu privedená do zastavanej časti obce. Rozvádzacím potrubím DN 100-110 mm je cez jednotlivé vetvy pitná voda privedená k spotrebiteľom v obci. Jestvujúci vodovod je v správe VVS a.s., Košice, OZ Humenné.

Hospodársky dvor poľnohospodárskeho družstva má vybudovaný vlastný úžitkový vodovod s vlastným vodným zdrojom - studňou vybudovanou pri rieke Laborec západne od hosp. dvora.

Stoková sieť, čistenie splaškových vôd, dážďová kanalizácia

Obec má vybudovanú splaškovú kanalizáciu v rámci skupinovej kanalizácie, ktorá odvádza odpadové vody z obce do ČOV Humenné. Kanalizácia v obci je vybudovaná potrubím PVC DN 315.

Zásobovanie elektrickou energiou

Obec Hankovce je elektrifikovaná. Na el. energiu je napojená zo vzdušnej siete 22 kV z linky č.199 vedenej východne od obce. V súčasnom období je el. energia distribuovaná prostredníctvom vzdušných, z väčšej časti zrekonštruovaných prípojok od trafostaníc. Väčšina trafostaníc v obci je v

správe VSE a sú určené pre maloodber, pri hospodárskom dvore a lesnom závode sú trafostanice pre podnikateľský sektor.

Celkový inštalovaný príkon trafostaníc pre bývanie a vybavenosť v obci je 610 kVA, na území obce celkovo 870 kVA. Sekundárna sieť ústiaca z transformačných staníc je po zrekonštruovaní na celom území v dobrom stave. Verejné osvetlenie je riešené úspornými svietidlami, osadenými na podperných bodoch nn-siete.

Zásobovanie teplom

V riešenom území nie je a ani sa nenavrhuje systém centrálného zásobovania teplom.

Telekomunikácie

Obec Hankovce je na pevnú telefónnu sieť napojená z automatickej telefónnej ústredne Slovak Telecomu v Humennom. Telefónny kábel do obce je vedený pozdĺž cesty II. triedy.

Jednotlivé telefónne vedenia sú ukončené v účastníckych rozvádzačoch, kde cez káblové závesy sú riešené vzdušné prípojky pre jednotlivých užívateľov. Počet liniek pre využitie obyvateľmi je v súčasnej dobe postačujúca pre pôvodnú zástavbu.

Územie obce je pokryté signálom mobilných operátorov.

Príjem TV signálu zabezpečujú televízne antény a paraboly na strechách jednotlivých obytných a verejných budov.

Katastrom obce po ľavom brehu Laborca prechádza optická sieť spoločnosti Towercom slúžiaca na pripojenie stožiarov mobilnej siete. Južným okrajom katastra vedie aj jedno z týchto pripojení na hlavnú trasu optickej siete, a to stožiara na vrchu Sosny v k.ú. Ľubiša.

Obecný rozhlas je ovládaný z ústredne umiestenej v budove obecného úradu. Rozvod rozhlasu je zrealizovaný závesným káblom CYMYz, ktorý je ukotvený na podperných bodoch distribučnej siete NN. Po určitých vzdialenostiach sú na týchto podperných bodoch osadené reproduktory. Rozvody obecného rozhlasu ako aj reproduktory sú pod distribučnou sieťou NN a pod rozvodmi vonkajšieho osvetlenia.

Zásobovanie plynom

Obec Hankovce je plynofikovaná, zemný plyn naftový sa využíva na varenie, vykurovanie a prípravu teplej úžitkovej vody. Prívod plynu je zabezpečený oceľovým potrubím vedeným z Humenného priemeru DN 200 mm s tlakom plynu 0,3 MPa, t.j. stredotlakom. V obci sú vybudované STL distribučné plynovody s tlakovou hladinou PN 80 kPa a NTL plynovody PN 2,1 kPa. Distribučné rozvody dimenzie DN 80 - 100 sú vedené vo verejných priestranstvách, v okrajoch miestnych komunikácií a v chodníkoch.

Regulácia tlaku plynu STL/NTL u jednotlivých odberateľov v území s STL plynovodmi je domovými regulátormi tlaku typu Alz/BD s integrovaným zabezpečovacím zariadením.

Odpady a nakladanie s odpadmi

Rodinné domy a zariadenia občianskej vybavenosti disponujú zbernými nádobami na zmiešaný odpad a samostatnými nádobami. Vývoz odpadu realizuje zmluvný vývozca. Splaškový odpad je odvádzaný kanalizáciou do ČOV Humenné. V katastri obce sa vyskytujú nelegálne divoké skládky odpadu.

10. Kultúrne a historické pamiatky a pozoruhodnosti, archeologické náleziská

Krajský pamiatkový úrad určil na základe evidovaných archeologických lokalít územie s predpokladanými archeologickými nálezmi; tým je historické jadro obce - územie s predpokladanými archeologickými nálezmi z obdobia stredoveku až novoveku (prvá písomná zmienka o obci z roku 1317).

V obci sa nachádzajú ďalšie objekty s architektonickými, historickými a kultúrnymi hodnotami, ktoré je vhodné v súlade s §14 zákona č.49/2002 Z.z. zaradiť do Zoznamu pamätihodností obce. Do

evidencie pamätihodností možno zaradiť hnutelné a nehnuteľné veci, kombinované diela prírody a človeka, historické udalosti, miestne názvy viažuce sa k histórii obce. K pamätihodnostiam je možné zaradiť aj staré stromy v katastri, božie muky, rôzne pamätníky a historické miesta.

11. Paleontologické náleziská a významné geologické lokality

V riešenom území sa paleontologické náleziská nevyskytujú a v súvislosti s poznatkami o geologickej stavbe územia sa ani nepredpokladajú. Podobne sa v katastrálnom území obce nenachádzajú ani významné geologické lokality.

12. Iné zdroje znečistenia (hlukové pomery, vibrácie, žiarenie)

Z iných zdrojov znečistenia hluk v obci a jej katastri pochádza prevažne z prevádzky motorových vozidiel na cestných komunikáciách a z prevádzky na železničnej trati. Vzhľadom k intenzite dopravy (ktorá je predovšetkým na cestnej komunikácii v úseku Humenné – Medzilaborce pomerne veľká), hlukom z dopravy sú zasiahnuté domy vybudované pozdĺž prieťahu cesty II. triedy cez obec.

Zdroj možných vibrácií sa v riešenom území nevyskytuje.

Riešené územie spadá do plôch nízkeho až stredného radónového rizika. Vysoké radónové riziko v katastri obce nebolo namerané. Stredné radónové riziko môže negatívne ovplyvniť možnosti ďalšieho využitia územia. Vhodnosť a podmienky stavebného využitia územia s výskytom stredného radónového rizika je potrebné posúdiť podľa zákona č. 355/2007 Z.z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a vyhlášky MZ SR č. 528/2007 Z.z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o požiadavkách na obmedzenie ožiarovania z prírodného žiarenia. Do návrhu stavieb v takom území je potrebné zapracovať opatrenia proti prenikaniu radónu do priestorov určených na užívanie obyvateľmi a jeho zhromažďovaniu v budovách.

13. Zhodnotenie súčasných environmentálnych problémov

Súčasný environmentálne problémy obce sú premietnuté do nasledujúcich problémov (ktoré návrh územného plánu rieši):

V oblasti infraštruktúry:

- Spolupráca pri využívaní spoločnej infraštruktúry (koordinácia spoločného využívania a prevádzky skupinovej kanalizácie, prívodu vody z Východoslovenskej vodárenskej sústavy, využívania plynových a elektrických rozvodov)

V sociósfére životného prostredia v oblasti dopravy a dopravných zariadení:

- Potreba akútneho riešenia cestného obchvatu cesty II/559 mimo zastavaného územia obce
- „Skultúrnenie“ zastávok autobusovej a železničnej dopravy v obci

V sociósfére životného prostredia v zabezpečení bývania a pohody obyvateľov:

- Vhodné podmienky pre výstavbu bytov s rešpektovaním prírodných daností
- Doplnenie niektorých zariadení občianskej vybavenosti
- Doplnenie rekreačných a športových plôch

V oblasti podnikateľských činností v krajine:

- Rozvoj podnikateľských činností s ohľadom na prírodné podmienky, ochranu prírody a krajiny

V oblasti ochrany proti záplavám:

- Nedostatočná kapacita Laborca na prietok storočnej vody, postihovanie plôch v blízkosti rieky záplavami
- Absencia účinných vodozádržných opatrení

V oblasti nakladania s odpadmi:

- Zamedzenie ukladaniu divokých skládok odpadu
- Zabezpečenie účinného systému nakladania s odpadom

III. Hodnotenie predpokladaných vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredie vrátane zdravia a odhad ich významnosti (predpokladané vplyvy priame, nepriame, sekundárne, kumulatívne, synergické, krátkodobé, dočasné, dlhodobé a trvalé) podľa stupňa územnoplánovacej dokumentácie

1. Vplyvy na obyvateľstvo – počet obyvateľov dotknutých vplyvmi navrhovanej činnosti v dotknutých obciach, zdravotné riziká, sociálne a ekonomické dôsledky a súvislosti, narušenie pohody a kvality života, prijateľnosť činností pre dotknuté obce, iné vplyvy

Údaje o počte obyvateľov dotknutých navrhovaným územným plánom s predpokladaným demografickým vývojom do roku 2040 sú uvedené v časti C, kap.II, podk.9. (v roku 2020 počet obyvateľov dosiahol číslo 502, pre rok 2030 je predpoklad počtu obyvateľov 550, pre cieľový rok 2040 je predpoklad počtu obyvateľov 570).

ÚPN je koncipovaný tak, aby vznikli podmienky pre stabilizáciu obyvateľstva. K týmto cieľom patrí vytvorenie vhodných podmienok pre výstavbu bytov a rozširovanie technickej infraštruktúry v obci, čo bude pozitívne vplývať na rast počtu obyvateľov, pretože môže podporiť migráciu do sídla.

Výstavba rodinných domov v pôvodnej časti obce sa bude rozvíjať na voľných plochách na západnom okraji obce a využívaním nezastavaných prieluk a nadmerných záhrad. Okrem výstavby rodinných domov na nových plochách sa má realizovať prestavba chátrajúcich a nevyhovujúcich objektov. V nevyhovujúcom stavebnotechnickom stave sú 3 rodinné domy, viacero ďalších starších objektov je nevyhovujúcich dispozične a veľkosťou bytov. Tieto domy budú prestavované väčšinou na ich pôvodných pozemkoch, len vo dvoch prípadoch sa počíta s náhradou na novej ploche.

Nové plochy pre výstavbu rodinných domov sú v návrhu územného plánu vymedzené v severnej časti obce v lokalite Vyšná Roveň, kde budú nadväzovať na rozostavanú obytnú zónu. Táto zástavba bude súčasťou rozvíjajúceho sa obytného pásma v údolí Laborca a bude podporovať väzbu Hankoviec na lokálne obslužné centrum Koškovce.

Navrhovaná je výstavba prevažne samostatne stojacich rodinných domov. Len na úzkych pozemkoch v existujúcej zástavbe sa počíta s výstavbou dvojdomov alebo radových domov. Radová zástavba môže vzniknúť prestavbou domov na pôvodných úzkych pozemkoch okolo hlavnej ulice. V priestore za miestnym kostolom je navrhnutá výstavba malopodlažných bytových domov s obecnými nájomnými bytmi.

Základná občianska vybavenosť nie je vybudovaná v plnom rozsahu. Chýbajúce druhy základnej občianskej vybavenosti a vyššia občianska vybavenosť sú dostupné v susediacej pôvodnej strediskovej obci Koškovce a pomerne blízkom okresnom meste Humenné.

Podľa urbanistických ukazovateľov je potrebné úmerne k predpokladanému nárastu počtu obyvateľov v obci doplniť niektoré zariadenia občianskej vybavenosti. V urbanistickej koncepcii rozvoja obce sú v oblasti občianskej vybavenosti riešené dve základné úlohy - dotváranie vybavenostného centra obce a doplnenie rekreačných a športových zariadení.

Vybavenostné centrum obce je vymedzené objektmi obecného úradu, materskej školy a autoservisu. V tejto časti obce sú najvhodnejšie podmienky pre rozširovanie existujúcich aj vznik nových zariadení občianskej vybavenosti. Administratívnu budovu Obecného úradu je možné dobudovať o ďalšie kultúrno-spoločenské priestory (klubovne) a priestory pre seniorov, kapacitu materskej školy je možné zväčšiť nadstavbou. Objekt Jednoty je vhodné rozšíriť na prízemí a a nadstavť o priestory pre ďalšie služby na poschodí. V obci môžu vzniknúť ďalšie drobné zariadenia obchodu a služieb v obytnej zóne, najvhodnejším priestorom je koridor hlavnej ulice. Samostatnú maloobchodnú predajňu bude vhodné vybudovať v novej obytnej zóne na Vyšnej rovni.

Riešenie doplnenia rekreačných a športových plôch v obci je sústredené do okolia rieky Laborec na východnom okraji obce v nadväznosti na súčasný futbalový areál a na severovýchodnom okraji obce medzi železnicou a riekou Laborec. V rozšírenom športovom areáli pri futbalovom ihrisku je navrhnutá výstavba maloplošných ihrísk a účelových športových zariadení. V areáli za materskou

škoolou je navrhnuté rozširovanie detského ihriska. Rekreačno-oddychová zóna je navrhnutá medzi železničnou traťou a Laborcom severne od mosta cez rieku.

V rámci rozvoja podnikateľskej činnosti niektoré zariadenia služieb, najmä výrobných, umiestnené dnes na pozemkoch rodinných domov, si v prípade väčšieho rozvoja môžu vytvoriť nové areály v existujúcej alebo navrhovanej výrobnnej zóne.

Podmienky pre podnikateľské činnosti. V záujme umožnenia rozvoja podnikateľskej činnosti a vytvárania pracovných príležitostí rieši urbanistická koncepcia aj plochu pre výrobné a skladové areály. S týmto funkčným využitím je navrhovaná plocha bývalého hospodárskeho dvora JRD v lokalite Ortáš a plochy susediace s ním z južnej strany. Z dôvodu, že rozsah poľnohospodárskej výroby v riešenom území sa znižuje, areál hospodárskeho dvora môže byť priestorom pre rozvoj prevádzok nepoľnohospodárskych podnikateľských aktivít

Vzhľadom na blízkosť vodného toku Laborec (územie európskeho významu, nadregionálny biokoridor) je to územie vhodné len na rozvoj z hľadiska životného prostredia nezávadných podnikateľských zariadení, najmä drobnej výroby, služieb a skladov. Nie je to plocha vhodná na rozvoj živočíšnej výroby, na prevádzky rizikové pre čistotu vôd a do doby výstavby preložky cesty II. triedy ani na prevádzky náročné na dopravu.

Pre výrobné činnosti bude naďalej využívaný areál spoločnosti EPOZ Pod nižným Dedačovíkom.

Nové plochy pre rozvoj podnikateľských areálov výroby a skladovania sú v územnom pláne navrhnuté plochy v susedstve pôvodného hospodárskeho dvora - severne od neho v lokalite Konopianky a južne v lokalite Nižná roveň.

Rozvoj rekreácie a cestovného ruchu. V rámci rozvoja rekreácie a cestovného ruchu sa v návrhu územného plánu počíta s potenciálom prírodne hodnotného územia – údolia Laborca a Laboreckej vrchoviny. Atraktivita týchto priestorov je znásobená zaradením najhodnotnejších častí prírody medzi územia siete Natura 2000 (Chránené vtáčie územie Laborecká vrchovina, Územie európskeho významu Stredný tok Laborca, Územie európskeho významu Belušky). Aktivity, resp. zámery však nesmú negatívne zasiahnuť do týchto chránených území.

Na severnom okraji katastra obce Hankovce, v údolí toku Krosná sa nachádza menšia rekreačná zóna, tvorená bývalým detským letným táborom. Pre jeho revitalizáciu je navrhnuté jeho doplnenie o športovo-rekreačné plochy (detské ihrisko, multifunkčné ihrisko, rekreačný bazén a pod.).

Novou zónou pre rozvoj každodennej rekreácie je okolie rieky Laborec, určené na vytvorenie oddychových a športových areálov, doplnených stravovacími a ubytovacími zariadeniami (penziónmi).

V rámci rozvoja turistických trás je v územnom pláne vymedzená aj oddychová zóna v lokalite Diel.

Pri moste je na rieke Laborec navrhnutá vytvorenie prístaviska pre malé športové plavidlá. Pre prístup k prístavisku malých športových lodí bude vybudovaný len chodník s nespevnenou povrchovou úpravou, v toku sa nebudú nerealizovať žiadne vodné stavby, nebudú ani žiadne stavebné úpravy brehov toku, prístavisko bude označené len tabuľami organizačného značenia.

Jednoznačne pozitívny vplyv na kvalitu života obyvateľov bude mať v súvislosti s novou výstavbou rodinných domov rozšírenie plynofikácie obce, rozšírenie siete verejného vodovodu a rozšírenie verejnej kanalizácie napojenej na ČOV v Humennom.

V rámci riešenia verejného dopravného a technického vybavenia sa pod bezpečnosť a zníženie zdravotných rizík ako dôsledku kolízií s dopravou a pod skvalitene pohody života obyvateľov podpíšu nasledujúce navrhované opatrenia:

Dopravne je územie obce Hankovce prístupné z juhu a zo severu cestou II. triedy č.559 Humenné – Medzilaborce – Čertizné, št. hranica, ktorá tvorí prieťah obcou. Podľa územného plánu a Generelu dopravnej infraštruktúry Prešovského kraja má sa na jej terajšiu trasu na južnom okraji katastra obce napojiť plánovaná preložka tejto cesty, ktorá bude tvoriť východný cestný obchvat obce. Navrhovaná preložka tejto cesty obide celé súčasné aj navrhované zastavané územie obce, t.j. aj lokalitu Vyšná roveň.

Pôvodná cesta II. triedy tvoriaca prieťah obcou bude prekategORIZOVANÁ na cestu III. triedy a bude plniť funkciu miestnej zbernej cesty.

Železničná trať má byť zdvojkolažená a elektrifikovaná.

Na bezpečnosť, zdravie a ochranu majetku obyvateľov budú mať nesporný pozitívny vplyv zábery vyplývajúce z návrhu územného plánu v oblasti protipovodňových a záplavových opatrení. Stredný tok Laborca (a teda aj úsek pretekajúci riešeným katastrom) je územím európskeho významu a nadregionálnymi biokoridorom, nie je vhodné jeho tok technicky upravovať. Základnú ochranu riešeného územia pred privalovými vodami je potrebné zabezpečiť protipovodňovými opatreniami vo vyššej časti povodia, predovšetkým na prítokoch Laborca. Ich hlavnou súčasťou majú byť poldre a malé vodné nádrže, doplnené prehrádzkami a vodnými stupňami, regulujúce prietok vody v jednotlivých vodných tokoch.

V riešenom území základnú protipovodňovú ochranu zastavaných plôch tvoria telesá dopravných stavieb – existujúcej železničnej trate a čiastočne aj cesty III. triedy č. 3842, výhľadovo východného obchvatu obce.

V riešenom území na vodných tokoch je neprípustná výstavba malých vodných elektrární a iných stavieb zamedzujúcich migráciu vodných živočíchov, vrátane rýb. Na malých vodných tokoch je navrhnutá výstavba prehrádzok na spomalenie odtoku a malej vodnej nádrže s protipovodňovou funkciou na vodnom toku Krosná. Na upravených úsekoch tokov je potrebná ich pravidelná údržba pre zabezpečenie stálej prietochnosti koryta

Návrh územného plánu obsahuje také riešenia, ktoré by v sebe nemali niesť riziká ohrozenia zdravotného stavu obyvateľstva, ktoré by doterajšie riziká mali obmedziť alebo vylúčiť, ktoré by mali negatívne sociálno-ekonomické dopady alebo by významne narušovali pohodu a kvalitu života, resp. stav životného prostredia. Naopak, obsahuje riešenia, ktorými sa skvalitnia ekonomické, sociálne, bezpečnostné a zdravotné podmienky pre dotknuté obyvateľstvo.

Prechodné krátkodobé zhoršenie životných podmienok obyvateľov môže nastať pri stavebnej činnosti zvýšením hlučnosti, prašnosti, zvýšením produkcie odpadov (predovšetkým stavebných odpadov). Z dlhodobého hľadiska krátkodobé zhoršenie životných podmienok neznamená zvýšené riziko na obyvateľstvo

Hodnotiac vplyvy zámerov návrhu územného plánu na obyvateľstvo a jeho zdravie ako celku, môžeme ich zaradiť medzi vplyvy priame i nepriame, kumulatívne, dlhodobé i trvalé.

2. Vplyvy na horninové prostredie, nerastné suroviny, geodynamické javy a geomorfologické pomery

Realizácia stavieb a činností podľa návrhu územného plánu nebude mať významný negatívny vplyv na horninové prostredie, geodynamické javy a geomorfologické pomery. Vplyvy na horninové prostredie sa predpokladajú v etape výstavby plánovaných objektov v dôsledku odstránenia nadložných vrstiev a obnaženia horninového základu – tieto vplyvy nebudú siahť nadmerne do hĺbky a nebudú podstatne narušovať kompaktnú horninu alebo sedimenty. Prípadné vplyvy budú priame a trvalé.

V katastrálnom území obce Hankovce sa nenachádzajú dobývacie priestory nerastov a hornín, ani nie sú vytýčené chránené ložiskové územia a prieskumné územia. Z toho hľadiska sú vplyvy na nerastné suroviny vylúčené.

V rámci predpokladaných geodynamických javov, predovšetkým zosuvov (ktoré sú typické pre flyšovú geologickú stavbu územia) návrh územného plánu nesituuje stavby či iné aktivity do plôch s reálnou existenciou, resp. potenciálnou možnosťou zosuvov.

3. Vplyvy na klimatické pomery

Povaha realizácie stavieb a činností podľa návrhu územného plánu nevyvolá zmeny v klimatických pomeroch obce a v jej okolí.

Určité „mikrozmeny“ v mikroklimáte príľahlého okolia vyvolá budovanie prehrádzok a malých vodných prahov na zníženie rýchlosti odtoku a malej vodnej nádrže (na toku Krosna). Toto

ovplyvnenie nebude zásadnej povahy, nebude mať negatívne vplyvy na klímu obce (a teda obyvateľstvo a jeho zdravie). Práve naopak, počas horúcich a suchých letných dní môžu existencia vodných zdrží, pokojnej vodnej hladiny i vodozádržné opatrenia prispieť odparovaním v nedefinovanej vzdialenosti od zdrží k vylepšeniu klimatických pomerov. Tieto vplyvy budú sekundárne.

4. Vplyvy na ovzdušie

Realizácia navrhovaných stavieb a činností prezentovaných v návrhu územného plánu nevyvolajú negatívne zmeny v ovzduší. Územný plán nenavrhuje prevádzky a činnosti, ktoré by potenciálne významne ovplyvňovali kvalitu ovzdušia.

Krátkodobo vplyvy na ovzdušie môžu spôsobiť stavebné práce v bezprostrednom okolí stavby formou zvýšenej prašnosti a emisií a hluku z pohybu dopravných a stavebných mechanizmov a úpravy povrchu v kontakte s pôdou, prípadne horninovým podložím. Tieto vplyvy budú sekundárne, krátkodobé resp. dočasné, je možné im predchádzať, resp. ich eliminovať aktuálnymi opatreniami.

5. Vplyvy na vodné pomery

Návrh územného plánu obce Hankovce (výkres č. 4 Návrh vodného hospodárstva) o.i. predstavuje konkrétne zámery výstavby viacúčelovej malej vodnej nádrže na toku Krosná, výstavby protipovodňových prehrádzok a výstavbu protipovodňových hrádzí.

Predpokladané vplyvy je možné vyhodnotiť ako priame, kumulatívne (kumulácia vodozádržného efektu), dlhodobé až trvalé (najmä pri prevádzke malých vodných nádrží) a trvalé (v súvislosti s existenciou protipovodňových hrádzí).

V súvislosti so zrážkovými vodami tieto vody nebudú odvádzané do splaškovej kanalizácie, na ich odvádzanie bude slúžiť sústava priekop vedúcich popri miestnych komunikáciách a záchytných rigolov na okraji poľnohospodárskych pozemkov. Predpokladané vplyvy je možné vyhodnotiť ako nepriame, kumulatívne a dlhodobé až trvalé.

Na bezpečnosť, zdravie a ochranu majetku obyvateľov budú mať nesporný pozitívny vplyv zámery vyplývajúce z návrhu územného plánu v oblasti protipovodňových a záplavových opatrení. Stredný tok Laborca (a teda aj úsek pretekajúci riešeným katastrom) je územím európskeho významu a nadregionálnym biokoridorom, nie je vhodné jeho tok technicky upravovať. Základnú ochranu riešeného územia pred privalovými vodami je potrebné zabezpečiť protipovodňovými opatreniami vo vyššej časti povodia, predovšetkým na prítokoch Laborca. Ich hlavnou súčasťou majú byť poldre a malé vodné nádrže, doplnené prehrádzkami a vodnými stupňami, regulujúce prietok vody v jednotlivých vodných tokoch.

Zastavané územie obce pred privalovými vodami bude chránené aj viacúčelovou malou vodnou nádržou na toku Krosná, resp. sústavou protipovodňových prehrádzok na menších vodných tokoch, ústiach do Laborca. Predpokladané vplyvy je možné vyhodnotiť ako nepriame, kumulatívne a dlhodobé.

V riešenom území základnú protipovodňovú ochranu zastavaných plôch tvoria telesá dopravných stavieb – existujúcej železničnej trate a čiastočne aj cesty III. triedy č. 3842, výhľadovo východného obchvatu obce.

Predpokladané vplyvy je možné vyhodnotiť ako priame, dlhodobé a trvalé.

V riešenom území na vodných tokoch je neprípustná výstavba malých vodných elektrární a iných stavieb zamedzujúcich migráciu vodných živočíchov, vrátane rýb. Na malých vodných tokoch je navrhnutá výstavba prehrádzok na spomalenie odtoku a malej vodnej nádrže s protipovodňovou funkciou na potoku Krosna. Na upravených úsekoch tokov je potrebná ich pravidelná údržba pre zabezpečenie stálej prietochnosti koryta

6. Vplyvy na pôdu (napr. spôsob využívania, kontaminácia, pôdna erózia)

Realizácia činností a stavieb podľa ÚPN nebude mať negatívne vplyvy na pôdy, až na úbytky pôdneho fondu. Výstavba rodinných domov, bytov a rozširovanie objektov občianskej vybavenosti sa dotknú pôdy v rámci zastavaného územia. Vplyvy úbytku pôdneho fondu čo do hodnotenia budú priame a trvalé.

Poľnohospodárska pôda mimo zastavaného územia bude plošne zasiahnutá trvalými úbytkami predovšetkým realizáciou nových lokalít pre zástavby rodinných domov, nových lokalít pre výrobné – podnikateľské činnosti a stavbou cestného obchvatu cesty II/559. Vplyvy sa vyhodnocujú ako priame a trvalé.

Nie všetky zábery pôdy sa týkajú poľnohospodárskeho pôdneho fondu. Prehľad záberov poľnohospodárskej pôdy je samostatnou súčasťou dokumentácie ÚPN.

Nepredpokladá sa v súvislosti s návrhmi územného plánu kontaminácia pôd, ohrozenie čistoty alebo kvality pôd. Pri realizácii stavieb stavebník je povinný odstrániť orniciu z plochy stavby, skladovať ju a použiť na také účely, aby na inom mieste plnila funkciu ornice.

Základným predpokladom pred výstavbou objektov je vyňatie príslušných častí pozemkov z poľnohospodárskeho pôdneho fondu.

7. Vplyvy na faunu, flóru a ich biotopy

V podstate každý jeden zásah do pôvodných prírodných pomerov môže znamenať ovplyvňovanie fauny a flóry. Z dôvodu, že významnejšie spoločenstvá flóry a fauny a niektoré významné biotopy sa viažu na plochy vymedzené ako chránené územia siete Natura 2000 (chránené vtáčie územie a územia európskeho významu), vybrané biotopy európskeho i národného významu a prvky územného systému ekologickej stability (ÚSES) a do niektorých týchto plôch navrhované aktivity podľa ÚPN zasahujú, je všeobecný predpoklad, že pri nerešpektovaní ekologických potrieb krajiny - jej segmentov môže dôjsť k významnejším negatívnym vplyvom na flóru a faunu a významné biotopy z hľadiska plošného záberu a redukcie ich funkcie.

V súvislosti s tým je ale potrebné uviesť, že návrh územného plánu obce Hankovce rešpektuje v tejto správe uvedenú súčasť živej prírody riešeného územia.

Predpokladané vplyvy zámerov prezentovaných v návrhu ÚPN na faunu:

Poznámka: Pod pojmom „fauna“ sa v správe o hodnotení jedná o chránené druhy živočíchov, t.z. o druhy európskeho a národného významu a ich biotopy.

Z aktivít, prezentovaných v návrhu územného plánu, u ktorých je predpoklad vplyvu na flóru, faunu a biotopy, sú vybrané tieto:

V zastavanom území obce, resp. na jej okraji: Výstavba rodinných domov, bytov, doplnenie zariadení občianskej vybavenosti; výroba a sklady v areáli hospodárskeho dvora; šírkové úpravy cestných komunikácií v obci a úpravy miestnych komunikácií, zriadenie parkovísk, vybudovanie zástavkových ník pre verejnú dopravu; realizácia úprav súvisiacich s odvádzaním dážďových vôd; rozvoj verejnej zelene v obci.

Všeobecne vplyvy týchto stavieb a činností nebudú podstatné a budú mať len mierny alebo nijaký efekt predovšetkým na faunu, tolerujúcu urbánne prostredie. V zastavanom území sa zámery návrhu územného plánu napriek širokej škále návrhov prakticky nedotknú; chránená fauna (predovšetkým avifauna a netopiere) tolerujúca a využívajúca urbánne prostredie je schopná sa v súvislosti s ľudskými aktivitami premiestňovať a primerane na ne reagovať. Tu je potrebné konkrétne realizáciu aktivít plánovať tak, aby neboli podstatne narušené niektoré cykly, ako napr. hniezdenie a výchova mláďat. Predpokladané vplyvy je možné vyhodnotiť ako nepriame, sekundárne a krátkodobé.

Mimo zastavaného územia obce: Výstavba rodinných domov a iných objektov na nových stavebných plochách a s touto výstavbou súvisiace rozširovanie verejného vodovodu, rozširovanie splaškovej kanalizácie, rozširovanie plynifikácie, realizácia úprav súvisiacich s odvádzaním dážďových vôd.

Všeobecne vyčlenenie nových plôch na výstavbu mimo zastavaného územia obce zapríčiní u pohyblivých jedincov fauny postupné alebo okamžité opustenie plochy pri konkrétnych stavebných aktivitách, ohrozujúcich ich životný priestor, resp. teritórium. Vplyvy týchto aktivít a činností nebudú podstatné, budú mať len mierny efekt, pretože na plochách plánovaných na výstavbu sa chránené druhy živočíchov takmer nevyskytujú (s výnimkou niektorých druhov vtákov a hmyzu, ktoré areál aj tak opustia). Predpokladané vplyvy je možné vyhodnotiť ako nepriame, sekundárne a krátkodobé.

Mimo zastavaného územia obce v súvislosti so zámermi, ktoré budú umiestňované v tesnej blízkosti sprievodnej vegetácie Laborca, môže ich realizáciou (najmä v etape výstavby) dochádzať k vyrušovaniu avifauny, predovšetkým v reprodukčnom (hniezdnom) období a tiež bobra vodného a vydry riečnej počas pobytu v tangovanom úseku a v čase výchovy mláďat. Eliminácia týchto negatívnych vplyvov bude spočívať vo vhodnom načasovaní stavebných aktivít mimo obdobia hniezdenia a výchovy mláďat. Uvedená podmienka sa týka predovšetkým stavebných aktivít pri výstavbe preložky cesty II/559 nad ľavou stranou Laborca (Územie európskeho významu Stredný tok Laborca) a v úseku preložky cesty, ktorá zasiahne do prostredia Chráneného vtáčieho územia Laborecká vrchovina. Predpokladané vplyvy je možné vyhodnotiť ako priame, sekundárne a krátkodobé (v závislosti od druhu a veľkosti populácie niektorých druhov).

Podobne bude potrebné pre realizáciu vhodne načasovať stavebné aktivity (predovšetkým pri používaní motorovej techniky) súvisiace s výstavbou viacúčelovej malej vodnej nádrže na toku Krosná a prehrádzok na menších vodných tokoch a s výstavbou cyklotrás (bez výnimky, či sa plánujú v lesnom prostredí, v kontakte s ním alebo v prostredí lúčnych spoločenstiev). Malá vodná nádrž na toku Krosná môže časom obohatiť biodiverzitu možnou prítomnosťou vodného a pri vode žijúceho vtáctva a teda aj biodiverzitu tejto časti Chráneného vtáčieho územia Laborecká vrchovina. Predpokladané vplyvy je možné vyhodnotiť ako priame, nepriame, sekundárne a krátkodobé.

V súvislosti s hĺbkovými výkopovými prácami pri stavbách objektov v blízkosti sprievodnej vegetácie (brehových porastov) Laborca alebo v blízkosti lesa v období marec – apríl môže dochádzať v čase reprodukčnej migrácie obojživelníkov k vodám, k padaniu obojživelníkov (najmä chránených ropúch a skokanov) do základových jám, ktoré pôsobia ako pasce bez možnosti ich opustenia. Tu bude potrebné organizovať opatrenia na ich zber a záchranu. Predpokladané vplyvy je možné vyhodnotiť ako priame, sekundárne a krátkodobé (v závislosti od druhu a veľkosti populácie).

Mimo zastavaného územia má viesť navrhovaná cyklotrasa z južnej časti súčasného zastavaného územia od cintorína cez Popov diel smerom na Diel a Koniec diela do Vyšných a Nižných Ladičkoviec mozaikou lesných a lúčnych priestorov. Táto cyklotrasa je situovaná do RBc lesno-lúčnych ekosystémov v západnej časti katastra Hankoviec, ktoré sú zároveň (čo je podstatné) súčasťou chráneného vtáčieho územia, čo so sebou môže prinášať riziká v období hniezdenia a výchovy mláďat dravcov a sov v lesnom prostredí a druhov avifauny v prostredí lúk. V prostredí lúk táto cyklotrasa nebude mať podstatný negatívny vplyv na faunu napriek skutočnosti, že predovšetkým v lúčnych priestoroch v západnej časti riešeného katastra žijú a hnievajú niektoré chránené druhy – okrem iných chrapkáč poľný, prepelica poľná a jarabica poľná - tieto druhy tolerujú prítomnosť človeka a trvalo usmerneného pohybu.

V prípade ohrozenia niektorého druhu štátna ochrana prírody môže obmedziť na určitú dobu pohyb po cyklotrase.

Migračné trasy nadregionálnej, regionálnej a miestnej úrovne terestrických, vodných a na vodu naviazaných živočíchov (za potravou, za rozmnožovaním) nie sú plánovanými zámermi podstatne narušené, s výnimkou pomiestnych a dočasných zásahov do líniových hydricko-terestrických biokoridorov v súvislosti s úpravami v častiach tokov. Výlučne terestrické biokoridory, ktoré využívajú predovšetkým cicavce (vysoká zver, šelmy) nebudú dotknuté, pretože definovanie takého biokoridoru nie je viazané na úzky koridor, ale naopak, na relatívne široký; to sa týka aj avifauny v priestore. V riešenom území súčasťou takého biokoridoru – migračnej trasy je lesno-lúčny komplex západnej časti riešeného katastra. Predpokladané vplyvy je možné vyhodnotiť ako nepriame, sekundárne a krátkodobé alebo dočasné.

Migrácia, resp. odovzdávanie genetických informácií limnických (vodných) živočíchov sa v riešenom území deje výlučne vo vodnom prostredí, ktoré predstavuje médium hydrickej časti

hydricko-terestrických biokoridorov. Na niektorých miestnych vodných tokoch územný plán o.i. navrhuje vodozádržné systavy – prehrádzky a viacúčelovú malú vodnú nádrž; ide o pozitívny prvok, z hľadiska migrácie vodných živočíchov nesmú však tieto stavby na tokoch pôsobiť ako neprekonateľné migračné bariéry. Predpokladané vplyvy je možné vyhodnotiť ako nepriame, sekundárne a krátkodobé alebo dočasné v prípade, ak stavby a činnosti nebudú mať bariérový efekt. Ak sa vodozádržné stavby stanú bariérami, negatívne vplyvy budú vyhodnotené ako priame, kumulatívne a dlhodobé.

Predpokladané vplyvy zámerov prezentovaných v návrhu ÚPN na flóru:

Poznámka: Pod pojmom „flóra“ sa jedná o chránené druhy rastlín, t.z. o druhy európskeho a národného významu a ich biotopy.

Aktivity návrhu územného plánu v zastavanom území pochopiteľne nemajú vplyv na chránenú flóru. Vzhľadom ku skutočnosti, že v riešenom katastri sa chránené druhy rastlín vyskytujú v lesolúčnych ekosystémoch na západe i východe riešeného katastra, tiež i v nivách Laborca a toku Krosná, i v alúviu menších tokov a v európsky významných biotopoch navrhovaného ÚEV Stredný tok Laborca a Belušky (kde výskyt významných a chránených druhov je evidovaný, v ostatných častiach riešeného územia nie je podrobne podchytený), je len hypoteticky pravdepodobné, že niektoré aktivity ÚPN budú znamenať aj významný zásah do niektorých druhov v rámci ich biotopov, resp. stanovišť.

Do lokalít s evidovanými koncentrovanými výskytmi chránených druhov rastlín zábery návrhu územného plánu priamo nie sú umiestňované.

Predpokladané vplyvy zámerov prezentovaných v návrhu ÚPN na biotopy:

Poznámka: Pod pojmom „biotopy“ sa jedná o biotopy európskeho a národného významu.

V katastri Hankoviec sa jedná o reálne existujúce biotopy európskeho významu: Ls5.1, 9130 Bukové a jedľovobukové kvetnaté lesy; Ls1.1, 91E0* Vrbovo-topoľové nížinné lužné lesy – prioritný biotop; Lk4, 6410 Bezkolencové lúky; Lk1, 6510 Nížinné a podhorské kosné lúky.

Lesné biotopy európskeho významu v území reprezentuje **biotop Ls5.1, 9130 Bukové a jedľovobukové kvetnaté lesy**. V katastri Hankoviec je biotop mozaikovito rozšírený s lúčnymi spoločenstvami v západnej časti katastra a tiež vo východnej časti katastra v lokalite Belušky a južne od lokality Belušky. Z hľadiska zámerov návrhu územného plánu do biotopu pokiaľže zasahujú návrhy zriadenia cyklistických cestičiek a turistických chodníkov.

Z hľadiska posudzovania vplyvov je potrebné vyššie uvedený biotop Ls5.1, 9130 posudzovať v interakcii s registrovanými biotopmi lúčnych spoločenstiev – **biotop Lk1, 6510 Nížinné a podhorské kosné lúky** z dôvodu, že predovšetkým v západnej, ale i východnej časti riešeného katastra existuje v súčasnosti mozaika lesných a lúčnych biotopov, nie je prakticky možné posudzovať vplyvy na oba biotopy izolovane.

Mozaikou oboch biotopov európskeho významu z hľadiska zámerov návrhu územného plánu vedú plánované cyklotrasy, cyklistické cestičky a turistické chodníky.

K ťažiskovým cyklotrasám patrí najmä plánovaná cyklotrasa, vedúca západným smerom striedavo lesnými i lúčnymi spoločenstvami od obce cez Popov diel, južne od kóty Diel, cez Koniec diela do obcí Nižné a Vyšné Ladičkovce. Cyklotrasa povedie po existujúcich v súčasnosti nespevnených komunikáciách, časť komunikácie bude vyžadovať úpravy a spevnenie, bez aplikovania asfaltovej vrstvy (je neprípustná), takže sa nepredpokladá ani úbytok na biotope, ani ovplyvnenie biotopu.

V návrhu územného plánu je plánovaná turistická trasa vedúca od západného okraja severného ukončenia obce popod lokalitu Dolky, stáčajúca sa na juh s napojením na cyklotrasu vedúcu z obce na Nižné a Vyšné Ladičkovce. Uvedená trasa, resp. turistický chodník nenaruší nijakým spôsobom biotop podhorských kosných lúk, resp. lesný biotop.

V návrhu územného plánu sa v súvislosti s mozaikou oboch biotopov prezentuje návrh cyklistickej cestičky, vedúcej od mosta premošťujúceho rieku Laborec na východ, ponad súčasný areál hospodárskeho dvora bývalého JRD cez územie ÚEV Belušky.

Pre vytvorenie cyklistickej cestičky cez Belušky je však potrebné stanovisko odbornej organizácie štátnej ochrany prírody a následne rozhodnutie orgánu štátnej správy ochrany prírody vo vzťahu k

beproblémovému riešeniu (jedná sa o mozaiku lesných a lúčnych biotopov, genofondových plôch a biotopov škály výskytu rôznych druhov bezstavovcov (hmyzu) európskeho i národného významu.

K špecifickým lesným biotopom sa zaraďuje aj sprievodná vegetácia vodných tokov (brehové porasty), t.z. **biotop Ls1.1, 91E0* Vrbovo-topoľové nížinné lužné lesy** – z hľadiska významu prioritný biotop. V riešenom katastri je tento biotop v poľnohospodárskej krajine a v kontakte so sídlom vďaka hlavnej hydrologickej osi (rieka Laborec) dominantný a výrazný, sprevádza v katastri aj tok Krosná. Z hľadiska zámerov návrhu územného plánu do bezprostrednej blízkosti biotopu (resp. ÚEV Stredný tok Laborca) sú situované návrhy výstavby rekreačno-športového areálu, umiestňovaného na okraji ÚEV Stredný tok Laborca (športový areál, maloplošné športové hriská, detské hriská). Tento návrh priamo negatívne neovplyvní biotop. Výstavba však môže vplývať sekundárne, ak bude sekundárnou príčinou prieniku invázijských druhov rastlín do okraja a potom do telesa biotopu. Výstavba uvedeného areálu nesmie nijakým spôsobom zasiahnuť do sprievodnej vegetácie toku. Predpokladané vplyvy v tomto prípade je možné vyhodnotiť ako nepriame, sekundárne a dočasné.

Do biotopu Ls1.1, 91E0* zasiahne výstavba preložky cesty II/559, plánovaná východne od rieky Laborec, ktorej cieľom je odbremeniť zastavané územie Hankoviec od negatívnych vplyvov zintenzívňujúcej sa cestnej dopravy. Priamo na biotop (a teda aj ÚEV Stredný tok Laborca, resp. NRBk Laborec) budú trvalo a tiež aj čiastočne časovo vplývať stavby prechodov preložky cesty na dvoch kontaktných miestach, t.j. v mieste prechodu navrhovanej preložky cesty na úrovni spodnej južnej časti zastavaného územia Hankoviec a v mieste prechodu navrhovanej preložky cesty cez Laborec na úrovni severného okraja plánovaného areálu výstavby rodinných domov v lokalite Vyšná Roveň.

Oba prechody preložky cesty II/559 si v miestach prechodu cez rieku vyžadujú zásahy do prioritného biotopu Ls1.1, 91E0* s následnou trvalou stratou porastov biotopu v krátkych úsekoch v šírke nového cestného telesa, resp. objektu premostenia.

Okrem týchto dvoch úsekov prechodov cez rieku sa navrhovaná trasa preložky cesty II/559 priamo, ani nepriamo nekontaktuje s ÚEV Stredný tok Laborca a teda s príslušným biotopom. Predpokladané vplyvy v tomto prípade je možné vyhodnotiť ako priame a trvalé.

V nepriamom kontakte s biotopom, resp s nivou rieky Laborec bude navrhované rozšírenie výrobného zóny južne a severne od súčasného hospodárskeho dvora bývalého JRD v lokalite Ortáš. Priamo výstavba, ani existencia objektov v uvedených zónach nebude negatívne vplývať na biotop.

Do biotopu Ls1.1, 91E0* zasiahne výstavba viacúčelovej vodnej nádrže na toku Krosná z dôvodu protipovodňovej ochrany obce. Aj z hľadiska ochrany prírody s prihľadnutím na skutočnosť, že tangovaný úsek toku Krosná je územne súčasťou chráneného vtáčieho územia a lokálneho biokoridoru sú zásahy do biotopu dočasné, dočasne priame, krátkodobé. Podmienkou pre vybudovanie vodnej nádrže bude ozelenenie brehov VN autochtónnymi drevinami, korešpondujúcimi s biotopom Ls1.1, 91E0*. Reálnym predpokladom je možnosť obsadenia lokality vodnej nádrže druhmi vodnej a pri vode žijúcej ornitofauny, čo zvýši kvalitu biodiverzity, navyiac v chránenom vtáčom území.

V katastrálnom území obce Hankovce je oficiálne evidovaná jedna lokalita biotopu európskeho významu: **Lk4, 6410 Bezkolencové lúky** v úzkom páse pozdĺž koryta vodného toku Krosná na severozápadnej katastrálnej hranici s obcou Koškovce v severozápadnom cípe katastra Hankoviec. Zámery návrhu územného plánu do biotopu nezasahujú.

8. Vplyvy na krajinu – štruktúru a využívanie krajiny, scenériu krajiny

Výrazné vplyvy na štruktúru (s tým súvisiace využívanie krajiny) a scenériu krajiny bude mať situovanie a výstavba navrhovaných nových plôch, určených pre výstavbu rodinných domov a bytov západne od Laborca v súčasnej poľnohospodárskej krajine v priestore Vyšná Roveň, rozšírenie objektov výrobného základne a umiestnenia športovo-rekreačného areálu západne od Laborca medzi Laborcom a Beluškami a vybudovanie preložky cesty II/559 východne od rieky Laborec v smere juh – sever.

Obraz krajiny sa čiastočne zmení aj líniovými nadzemnými VN prípojkami k novým plochám bytovej zástavby.

Prírodné dominanty pohľadovo nebudú potlačené, radikálne sa však zmení krajinný obraz v poľnohospodárskej krajine východne od nivy Laborca a v poľnohospodárskej krajine v lokalite Vyšná Roveň.

Vplyvy na krajinu je možné vyhodnotiť ako priame a trvalé, prípadne dlhodobé.

9. Vplyvy na chránené územia a ochranné pásma, na územný systém ekologickej stability

Vplyvy na chránené územia

V katastrálnom území obce Hankovce nie je vyhlásené, ani projektované chránené územie prírody národnej siete.

Z dôvodov ochrany niektorých typov biotopov a druhov európskeho významu (t.z. chránených druhov) sú v návrhu územného plánu akceptované dve územia európskeho významu s názvami Stredný tok Laborca (kód SKUEV0895) a Belušky (kód SKUEV0897) a Chránené vtáčie územie Laborecká vrchovina (kód SKCHVU011), ktoré podstatne zasahujú aj do riešeného katastra.

Tieto územia siete Natura 2000 jednoznačne korešpondujú s biotopmi európskeho významu, podrobne popísanými v kap. III/7, v odseku Predpokladané vplyvy zámerov prezentovaných v návrhu ÚPN na biotopy.

Podstatne, aj keď nie veľmi významne, zasiahnu niektoré zámery návrhu územného plánu čiastočne do chránených území siete Natura 2000.

Do Územia európskeho významu Stredný tok Laborca (SKUEV0895) zasiahne výstavba preložky cesty II/559, plánovaná východne od rieky Laborec, ktorej cieľom je odbremeniť zastavané územie Hankoviec od negatívnych vplyvov zintenzívňujúcej sa cestnej dopravy. Priamo na biotop (a teda aj ÚEV Stredný tok Laborca, resp. NRBk Laborec) budú trvalo a tiež aj čiastočne časovo vplývať stavby prechodov preložky cesty na dvoch kontaktných miestach, t.j. v mieste prechodu navrhovanej preložky cesty na úrovni spodnej južnej časti zastavaného územia Hankoviec a v mieste prechodu navrhovanej preložky cesty cez Laborec na úrovni severného okraja plánovaného areálu výstavby rodinných domov v lokalite Vyšná Roveň.

Oba prechody preložky cesty II/559 si v miestach prechodu cez rieku vyžadujú zásahy do územia európskeho významu s následným prerušením prirodzeného koryta Laborca trvalou stratou v krátkych úsekoch v šírke nového cestného telesa, resp. objektov premostení.

Okrem týchto dvoch úsekov prechodov cez rieku sa navrhovaná trasa preložky cesty II/559 priamo, ani nepriamo nekontaktuje s ÚEV Stredný tok Laborca a teda s príslušným biotopom. Predpokladané vplyvy v tomto prípade je možné vyhodnotiť ako priame a trvalé.

Do Chráneného vtáčieho územia Laborecká vrchovina na jeho južnom okraji severne od súčasných objektov hospodárskeho dvora bývalého JRD je plánovaný areál rozšírenia výrobnéj základne obce v lokalite Konopianky. Priestorovo je lokalita súčasťou chráneného vtáčieho územia, pozemky plánované na rozšírenie v lokalite Konopianky sú situované na plochy s ornou pôdou, t.z., že dopad z titulu výstavby objektov výrobnéj základne na túto časť bude málo významný, až bezvýznamný.

Plochy rozšírenia výrobnéj základne severne od hospodárskeho dvora bývalého JRD v lokalite Konopianky a južne od hospodárskeho dvora v lokalite Nižná roveň budú existovať takmer na styku s Územím európskeho významu Belušky. Priamo územie európskeho významu nebudú ovplyvňovať, podmienkou bude do areálu výrobnéj základne neumiestňovať prevádzky, resp. výroby akýmkoľvek spôsobom negatívne zasahujúce do integrity ÚEV Belušky, resp. do prísluchajúcej časti CHVÚ.

Vplyvy na územný systém ekologickej stability

Základná charakteristika a hierarchické členenie prvkov územného systému ekologickej stability v riešenom území sú uvedené v kap.II/8 v odseku Územný systém ekologickej stability.

Pre NRBk Laborec, LBc Belušky platí tá istá charakteristika vplyvov, ako pre SKUEV0895 Stredný tok Laborca a SKUEV0897 Belušky a príslušnými biotopmi európskeho významu (prekrývajú sa).

V RBc Diel v západnej časti katastra Hankoviec ostávajú priestory zámermi návrhu územného plánu nedotknuté (až na nepodstatné trasovanie cyklotrás a turistických trás).

Lokálny biokoridor vodného toku Krosná v návrhu územného plánu ostáva nedotknutý s výnimkou úseku, kde je navrhovaná výstavba viacúčelove malej vodnej nádrže. Vybudovanie vodnej nádrže bude mať po dokončení a prirodzenej adaptácii na prostredie pozitívny vplyv na ekologickú stabilitu, najmä na zvýšenie kvality biodiverzity (súčasť CHVÚ Laborecká vrchovina).

Priamo do prostredia NRBk Laborec návrh územného plánu neumiestňuje aktivity okrem dvoch „bodových“ úsekov súvisiacich s premostením Laborca, ako súčastí preložky cesty II/559 a zámeru vybudovania vodnej cesty pre malé športové plavidlá s prístaviskom pri objekte súčasného mostného objektu (pozri vyššie odsek Vplyvy na chránené územia).

10. Vplyvy na kultúrne a historické pamiatky, vplyvy na archeologické náleziská

Negatívne vplyvy na kultúrne a historické pamiatky sa z hľadiska návrhu územného plánu neočakávajú, územný plán tento fenomén v obci potvrdzuje a rešpektuje. To sa týka aj známych a reálne predpokladaných archeologických nálezísk. Nové archeologické lokality môžu byť objavené počas výstavby objektov vyplývajúcich so zámerov návrhu ÚPN.

11. Vplyvy na paleontologické náleziská a významné geologické lokality

Vplyvy na paleontologické náleziská a významné geologické lokality nie sú v tejto správe hodnotené z dôvodu ich absencie v riešenom území.

12. Iné vplyvy

Iné vplyvy navrhovaných činností a stavieb podľa ÚPN neboli v rozsahu tohto hodnotenia identifikované.

13. Komplexné posúdenie očakávaných vplyvov z hľadiska ich významnosti a ich porovnanie s platnými právnymi predpismi

Dokumentácia ÚPN obce Hankovce je vypracovaná o.i. v súlade s § 2 ods.1 písm.g) zákona č. 50/1976 Zb. (stavebný zákon), ktorý ustanovuje, že územné plánovanie „určuje zásady využívania prírodných zdrojov, podmienok územia a celého životného prostredia, aby sa činnosťami v ňom neprekročilo únosné zaťaženie územia, aby sa vytvárala a udržiavala ekologická stabilita krajiny“.

Predpokladá sa, že činnosti a stavby podľa návrhu územného plánu budú mať určitý vplyv na životné prostredie (v závislosti od charakteru aktivít a stavieb a ich umiestnenia v krajine). Je však potrebné skonštatovať, že takmer nijaký z týchto vplyvov nie je možné v tomto štádiu vyhodnotiť ako vplyv významnej intenzity. Výnimkou však za určitých okolností môžu byť zábery územného plánu v kontakte s tokom Laborca (ÚEV, významný prvok ÚSES, európsky významný biotop), kde pri výstavbe, úprave areálov a prevádzke objektov môže v extrémnom prípade dôjsť k ohrozeniu, degradácii alebo znehodnoteniu častí sprievodnej vegetácie toku; táto konštatácia sa však netýka priamo návrhu územného plánu, ale následnej realizácie a využívania!

Územný plán navrhuje aj realizáciu takých činností, ktoré samostatne v štádiu prípravy, zisťovacieho konania alebo povinného hodnotenia podliehajú posúdeniu podľa zákona EIA. Až na základe poznania podrobnejšieho riešenia v územnom pláne navrhovaných stavieb a činností, budú môcť byť v procese posudzovania konkrétnych činností a stavieb identifikované možné negatívne

vplyvy a špecifikované konkrétne opatrenia na zmiernenie ich vplyvov na prírodu a životné prostredie vôbec.

Regulácia činností a stavieb realizovaných v budúcnosti podľa návrhu územného plánu obce Hankovce tak, aby sa zabezpečila minimalizácia negatívnych vplyvov na životné prostredie, musí byť podložená dodržaním ustanovení právnych predpisov, aktuálne uplatňujúcich sa v oblasti tvorby a ochrany životného prostredia, to znamená aktuálnych právnych predpisov na úsekoch ochrany prírody a krajiny, ochrany ovzdušia, ochrany vôd, ochrany pôdneho fondu, odpadového hospodárstva, hluku, starostlivosti o pamiatky, prioritne na úseku ochrany zdravia obyvateľstva a v neposlednom rade právneho predpisu na úseku posudzovania vplyvu na životné prostredie.

14. Zhodnotenie splnenia požiadaviek zo stanovísk k oznámeniu

Oznámenie o strategickom dokumente Okresný úrad v Humennom, odbor starostlivosti o životné prostredie zverejnil a doručil dotknutým subjektom a obci Hankovce. V stanoviskách boli koncipované viaceré špecifické pripomienky, ktoré v jednotlivých bodoch sú obsiahnuté v Rozsahu hodnotenia, určenom podľa § 8 zákona č. 24/2006 pre hodnotenie vplyvov návrhu strategického „Územný plán obce Hankovce“ (vydal Okresný úrad Humenné, odbor starostlivosti o životné prostredie 3. novembra 2021).

Je možné konštatovať, že pripomienky a požiadavky vyplývajúce zo stanovísk k oznámeniu sú zakomponované do dokumentácie návrhu územného plánu.

IV. Navrhované opatrenia na prevenciu, elimináciu, minimalizáciu a kompenzáciu vplyvov na životné prostredie a zdravie

Opatrenia zamerané na elimináciu, minimalizáciu a kompenzáciu vplyvov činností a stavieb podľa návrhu územného plánu obce Hankovce sú súčasťou záväzných regulatívov územného plánu, vrátane vymedzenia verejnoprospešných stavieb.

Z pohľadu posúdenia vplyvov na životné prostredie je možné tieto opatrenia považovať za dostatočné, pozornosť je predovšetkým potrebné venovať požiadavkám, vyplývajúcich zo stanovísk k oznámeniu o strategickom dokumente, zakomponovaným „v rozsahu hodnotenia“.

Konkrétne stanovené preventívne, eliminačné a kompenzačné opatrenia na minimalizáciu vplyvov činností a stavieb podľa návrhu územného plánu obce Hankovce na životné prostredie budú vymedzené – špecifikované vo vyjadreniach, stanoviskách, rozhodnutiach, povoleniach a súhlasoch dotknutých orgánov štátnej správy, verejnej správy a dotknutých subjektov, vydávaných v súlade s aktuálnymi právnymi predpismi zákonodarcu alebo rezortov a v odbornom posudku k návrhu strategického dokumentu podľa zákona č.24/2006 Z.z.

V. Porovnanie variantov (vrátane porovnania s nulovým variantom)

V dokumente Rozsah hodnotenia, ktorý vydal Okresný úrad, odbor starostlivosti o životné prostredie v Humennom 3. novembra 2021 sa pre ďalšie hodnotenie vplyvu návrhu strategického dokumentu „Územný plán obce Hankovce“ neurčujú varianty.

Z toho hľadiska je „porovnanie variantov“ bezpredmetné.

V porovnaní s tzv. nulovým variantom je predložený strategický dokument „Územný plán obce Hankovce“ v etape návrhu jednoznačne výhodnejší a progresívny vo všetkých oblastiach, ktoré aktuálne územno-plánovacia dokumentácia rieši. Nulový variant predstavuje súčasný stav využívania riešeného územia v rozsahu jeho aktuálne zastavaného územia a plôch mimo zastavaného územia.

Navrhovaný územný plán je výhodnejší, pretože rieši existujúce alebo potenciálne environmentálne problémy s cieľom eliminovať negatívne vplyvy na životné prostredie obce, vrátane jej obyvateľov a ich zdravia. Vytvára tiež podmienky na zlepšenie ekonomického postavenia obce, sociálno-ekonomického postavenia jej obyvateľov a environmentálnej problematiky.

VI. Metódy použité v procese hodnotenia vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredie a zdravie a spôsob a zdroje získavania údajov o súčasnom stave životného prostredia a zdravia

Ako hlavné kritérium pri hodnotení sú predpokladané vplyvy navrhovaného územného plánu na životné prostredie a odhad ich významnosti v kapitole III. tejto správy o hodnotení, na základe poznania krajiny a bioty riešeného územia.

V procese hodnotenia vplyvov územnoplánovacej dokumentácie sa vychádzalo zo známych publikovaných informácií o území (vrátane environmentálnych dokumentácií súvisiacich s problematikou obce), z konzultácií s odbornými organizáciami (napr. územne príslušnou odbornou organizáciou ochrany prírody – Správa CHKO Východné Karpaty v Medzilaborciach), ako i z limitov určených všeobecne záväznými právnymi predpismi a z poznania prírodných daností riešeného územia spracovateľom správy o hodnotení.

VII. Nedostatky a neurčitosti v poznatkoch, ktoré sa vyskytli pri vypracovávaní správy o hodnotení

Nedostatky pri vypracovaní správy vychádzajú zo skutočnosti, že pre obec Hankovce nie sú známe relevantné konkrétne údaje, charakterizujúce merateľný stav niektorých zložiek životného prostredia a faktorov ovplyvňujúcich životné prostredie (napr. územne konkrétne údaje z meraní o kvalite a stave ovzdušia, povrchových a podzemných vôd a pôdneho horizontu).

Neurčitosti môžu vyplývať i zo skutočnosti, že na základe návrhov územného plánu nie je pochopiteľne možné určiť, o aké konkrétne spôsoby a metódy realizácie činností sa bude jednať v rámci navrhovaných funkčných plôch. Nie sú a nemôžu byť k dispozícii detailné technické údaje, tie sa budú riešiť na úrovni konkrétnej predprojektovej a projektovej prípravy stavby, resp. činnosti.

VIII. Všeobecné záverečné zhrnutie

Obec Hankovce nemá v súčasnosti pre ďalší rozvoj aktuálnu územno-plánovaciu dokumentáciu, disponuje územným plánom z roku 1995.

Dôvodom obstarávania nového územného plánu obce je skutočnosť, že pôvodný územný plán obce už nezohľadňuje všetky potreby pre riadenie a rozvoj obce tak, aby dostatočne usmerňoval a koordinoval rozvoj jednotlivých funkčných zložiek v území, a aby zohľadňoval nové požiadavky na využitie pozemkov na území obce.

Pred vedením obce stojí aktuálna otázka koordinovaného rozvoja sídla, ďalšej výstavby v jednotlivých častiach obce a využívania plôch v celom jej katastrálnom území, a z toho vyplývajúca potreba mať spracovaný, prerokovaný a schválený územný plán v súlade s novými podmienkami a požiadavkami a so súčasnou platnou legislatívou. Zároveň je tu aj aktuálna potreba premietnuť do územného plánu obce pripravené zámery výstavby a súčasné požiadavky na funkčné využitie územia hlavne z pohľadu bývania a občianskej vybavenosti, výrobných, športových a rekreačných plôch, riešenia dopravy a technickej infraštruktúry územia pri zohľadnení záujmov ochrany a tvorby životného prostredia a pri zohľadnení potrieb a požiadaviek občanov a majiteľov jednotlivých pozemkov. Do územného plánu je potrebné zapracovať investičné zámery Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Hankovce.

Pôvodný územný plán je neaktuálny a obec potrebuje nový územný plán.

Návrh územného plánu obce Hankovce je vypracovaný v súlade s nadradenými koncepciami starostlivosti o životné prostredie, nadradenými územno-plánovacími dokumentáciami, primerane rieši problematiku obyvateľstva a jeho zdravia, rieši návrhy na odstránenie environmentálnych problémov, rešpektuje historický charakter obce a historické a kultúrne pamiatky a potenciálne archeologické náleziská a lokality, územný systém ekologickej stability a chránené územia.

IX. Zoznam riešiteľov a organizácií, ktoré sa na vypracovaní správy o hodnotení podieľali, ich podpis (pečiatka)

Ateliér URBEKO s.r.o., Konštantínova 3, 080 01 Prešov.

X. Zoznam doplňujúcich analytických správ a štúdií, ktoré sú k dispozícii u navrhovateľa a ktoré boli podkladom na vypracovanie správy o hodnotení

- Bezák, V, et al., 2004: Tektonická mapa Slovenskej republiky 1 : 500 000. GÚDŠ Bratislava.
- Gúgh, J, Trnka, A., Karaska, D., Ridzoň, J., 2015: Zásady ochrany európsky významných druhov vtákov a ich biotopov. Štátna ochrana prírody SR Banská Bystrica.
- Karaska, D., Trnka, A., Krištín, A., Ridzoň, J., 2015: Chránené vtáčie územia Slovenska. Štátna ochrana prírody SR Banská Bystrica.
- Kol., 2002: Atlas krajiny Slovenskej republiky, 1.vyd. MŽP SR Bratislava, SAŽP Banská Bystrica.
- Kol., 1980: Atlas Slovenskej socialistickej republiky. SAV Bratislava.
- Kol., 1994: Regionálny územný systém ekologickej stability okresu Humenné. SAŽP, pobočka Košice.
- Kol., 2019: Regionálny územný systém ekologickej stability okresu Humenné, Esprit s.r.o. Banká Štiavnica.
- Miklós, L., Izakovičová, Z. et al, 2006: Atlas reprezentatívnych geoekosystémov Slovenska. SAV, MŽP SR a MŠ SR Bratislava.
- Stanová, V., Valachovič, M., (eds.) 2002: Katalóg biotopov Slovenska. DAPHNE – Inštitút aplikovanej ekológie, Bratislava.
- Žec, B., 2006: Geologická mapa Nízkych Beskýd – stredná časť. GÚDŠ Bratislava.

XI. Dátum a potvrdenie správnosti a úplnosti údajov podpisom (pečiatkou) oprávneného zástupcu navrhovateľa

V Prešove a Hankovciach

.....

Štatutárny zástupca obce Hankovce